

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA

NA ŚRODOWISKO

projektu

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

GMINY OSIĘCINY

Wyłożenie do publicznego wglądu

w dniach od 04 września do 03 października 2018 r.

luty - czerwiec 2018 rok

Opracowanie:

Jolanta Rudnicka

Współpraca

Wiera Kulczyńska

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
<hr/>	
1.1. PODSTAWA FORMALNO - PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY.....	5
<hr/>	
1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZADZANIU PROGNOZY	8
<hr/>	
1.3. PRZEDMIOT PROGNOZY (CELE, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI)	10
<hr/>	
2. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA	12
<hr/>	
2.1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	13
<hr/>	
2.2. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	22
<hr/>	
2.3. CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU W ODNIESIENIU DO JEGO POŁOŻENIA WZGLĘDEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE, W TYM OBSZARÓW NATURA 2000	23
<hr/>	
2.4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM .	31
<hr/>	
3. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOT. OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DN. 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	42
<hr/>	
4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM A ICH ODNIESIENIE W STUDIUM	45
<hr/>	
5. ANALIZA USTALEŃ STUDIUM	56
<hr/>	
6. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU	59
<hr/>	
7. OCENA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM W ZAKRESIE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI	74
<hr/>	
7.1. Ocena założeń projektu w odniesieniu do celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych.....	75
<hr/>	
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	77
<hr/>	
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	79
<hr/>	
10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	81
<hr/>	
11. PODSUMOWANIE	81

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	83
--	-----------

13. WYKORZYSTANE MATERIAŁY	85
-----------------------------------	-----------

<i>Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko</i>	<i>87</i>
---	-----------

<i>Załącznik do Prognozy.... Dokumentacja fotograficzna z wizji terenowej</i>	<i>87</i>
---	-----------

1. WSTĘP

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne we wszystkich sferach rozwojowych tj., społeczno – gospodarczej, infrastruktury technicznej i ekologicznej (środowiska przyrodniczego) zapewnia powiązanie długookresowego planowania i programowania z procesem realizacji inwestycji oraz przyjmuje za podstawę tych działań zrównoważony rozwój i ład przestrzenny.

Zrównoważony rozwój należy rozumieć jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań gospodarczych i społecznych, a także politycznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. To taki sposób gospodarowania, w którym wykorzystanie szeroko rozumianych zasobów środowiskowych nie prowadzi do degradacji eksploatowanych systemów i ich otoczenia. Zasadzie tej powinny być podporządkowane kierunki inwestycji i sposoby zarządzania.

Przez **ład przestrzenny** należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe i kompozycyjno – estetyczne.

Jednym z instrumentów dla tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, a także uwzględniającego wymagania ochrony środowiska jest „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**”.

Do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiecinyl przystąpiono zgodnie z uchwałą Nr XVII/154/2016 Rady Gminy Osiecinyl z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium.

Na potrzeby studium wykonane zostało **opracowanie ekofizjograficzne**.

Dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany opracowuje się obligatoryjnie **prognozę oddziaływania na środowisko**².

1.1. PODSTAWA FORMALNO - PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Procedurze oceny oddziaływania na środowisko podlegają prawie wszystkie dokumenty strategiczne sporządzane na różnych szczeblach administracji jeżeli ich przyjęcie, uchwalenie lub realizacja może mieć pośredni lub bezpośredni wpływ na środowisko.

Podstawy formalno-prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i możliwości rozwiązań

¹ Studium przyjęte Uchwałą Nr XXVIII/131/97 Rady Gminy Osiecinyl z dnia 06 sierpnia 1997 roku sporządzonego na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.).

² Do dnia 15 listopada 2008r. nie było wymogu sporządzania do studium takiego dokumentu.

eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) - art. 46 pkt. 1,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001r.), tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r. poz. 1167),
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 21 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1920 z późn. zm.),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 71 z późn. zm.),

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z załącznikami (Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800).

1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZADZANIU PROGNOZY

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz jego zmiany wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** w odniesieniu do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 11 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy poddaje wraz z projektem Studium również prognozę postępowaniu z udziałem społeczeństwa tj. ogłaszając odpowiednio wyklada projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 30 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami.

Prognoza zaliczana jest do opracowań o charakterze autorskim, sporządzanym w oparciu o dostępne materiały źródłowe, tj. publikacje, dokumenty, raporty oraz wizje lokalne w terenie.

Podczas opracowania przyjęto następujący tok prac i wykorzystano odpowiednie metody:

- a) w pierwszej fazie analizie poddano stan środowiska, wykorzystując metodę: desk research (polegająca na analizie już istniejących dostępnych danych pochodzących z różnych źródeł, jak dokumenty strategiczne, programowe, Internet, raporty analityczne, zestawienia danych oraz wzajemnej ich weryfikacji i scaleniu) oraz metodę obserwacji (materiały z wizji lokalnych w terenie),
- b) w fazie drugiej dokonano oceny ustaleń projektu studium pod względem skutków wpływu tych ustaleń na szeroko pojęte środowisko przyrodnicze (zastosowano metody jakościowe - wywiady IDI z projektantem planu oraz metody analizy dokumentu),
- c) w fazie trzeciej ustalono wpływ realizacji ustaleń projektu studium na komponenty środowiska, ekosystemy i krajobraz (wykorzystano metody jakościowe - opis, analiza wzajemnych zależności i wpływu).

Powyższe działania podejmowane były we współpracy z zespołem opracowującym projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Bezpośrednim punktem odniesienia dla prognozy były:

- a) opracowanie ekofizjograficzne, zawierające istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu,
- b) zapisy projektu studium w zakresie uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania gminy Osiecin.

Prace nad prognozą powinny umożliwić;

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych (pozytywnych i negatywnych) realizacji ustaleń studium,
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach problemowych (sferach funkcjonalno- przestrzennych),

- na obecnym etapie opracowania projektu studium – identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa lub z postanowieniami Polityki Ekologicznej Państwa lub międzynarodowymi zobowiązaniami Polski,
- wskazanie metod ograniczenia negatywnych (ale akceptowanych ze względu na nadrzędny interes publiczny) oraz wzmacniania pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji studium,
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, przyczyniających się do zmniejszenia obciążenia środowiska poprzez zmianę (tam gdzie jest to zasadne) wykorzystania zasobów, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zapobiegania degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych,

Ocenę oddziaływania na środowisko sporządzanego dokumentu przeprowadzono w następującym trybie:

- uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z dnia 13 marca 2018r., znak sprawy: WOO.411.29.2018.SŻ) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radziejowie (postanowienie z dnia 26 lutego 2018r., znak sprawy: N.NZ-40-4-1-2/18) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećciny,
- zapewnienie opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu studium,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu studium,
- poddanie projektu studium wraz z prognozą zaopiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz uzgodnieniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radziejowie,
- uwzględnienie przy opracowaniu ostatecznej wersji projektu studium ustaleń i wniosków z prognozy oddziaływania na środowisko, opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, a także rozpatrzeniu uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, instytucje i organizacje społeczne.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń projektu zmiany studium na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) zasady i kierunki zagospodarowania projektu studium dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko przyrodnicze o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia studium mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,

- d) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych kierunków zagospodarowania przestrzennego, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja założonych w projekcie kierunków rozwoju na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury,

Przy ocenie projektu studium, w kontekście przewidywanych zmian, uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego wynikające z polityki zarówno regionalnej jak i krajowej.

Ponieważ studium opracowywane jest dla gminy w granicach administracyjnych, pozwala to na ocenę czy przyjęte rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego przeznaczenia terenów, czy są spójne w całej gminie i czy w wyniku nakładania się zagrożeń lub szczególnych problemów jednostek nie następuje koncentracja zagrożeń i kolizji w obszarach granicznych.

1.3. PRZEDMIOT PROGNOZY (CELE, POWIAZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI)

Celem opracowania jest zbadanie oraz ocena stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w poszczególnych częściach projektu studium oraz określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko. Należy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu, ma charakter hipotetyczny.

W opracowaniu określa się:

- zasady zagospodarowania terenów oraz obiektów podlegających ochronie,
- zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej (szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej) i komunikacji,
- lokalne warunki zagospodarowania terenów z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dokonana została próba przedstawienia propozycji rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko zmian przeznaczenia określonych terenów wynikających z ustaleń projektu studium.

Prognoza sporządzona została w trakcie trwania procedury sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiecinicy sporządzanego zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U.2017 poz. 1073 z późn. zm.) oraz na podstawie Uchwały Nr XVI/154/2016 Rady Gminy Osiecinicy z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium.

Prognoza powinna ocenić skutki wpływu ustaleń studium na środowisko, czyli określić wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów. Istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia studium mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska. Prognoza nie jest jednak dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska w ich

wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

Do dnia 31 grudnia 2003 r. na obszarze gminy obowiązywał Miejskowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy (Uchwała Nr XXII/36/80 Rady Gminnej Rady Narodowej z dnia 28 marca 1980 r. / Dz. Urz. Województwa Włocławskiego Nr 7, poz. 91 z dnia 15.04.1988 r.). Dokument ten zgodnie z art. 87 ust 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stracił ważność z końcem 2003 roku.

Obowiązujące na obszarze gminy plany miejscowe to:

1. Uchwała Nr XXIV/158/2002 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy w obszarze wsi Osiećnicy dotyczących:
 - 1) wprowadzenia funkcji produkcyjno-usługowej na teren rolny oznaczony geodezyjnie 588/6 i powiększenia działki 588/3 przepompowni ścieków pod planowaną rozbudowę o punkt zlewny,
 - 2) dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na teren o dotychczasowym przeznaczeniu 24UZ w Osiećcinach,
 - 3) dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na terenie bazy usługowo-handlowej o symbolu 4RPU w Lekarzewicach,
 - 4) dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na działce o dotychczasowym symbolu 1UO we wsi Powałkowice.
2. Uchwała Nr XIII/87/2000 Rady Gminy w Osiećcinach z dnia 20 czerwca 2000 r. w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy w obszarze wsi Osiećnicy dotyczących rozbudowy ujęcia wody
3. Uchwała Nr XIII/88/2000 Rady Gminy w Osiećcinach z dnia 20 czerwca 2000 r. w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy w obszarze wsi Osiećnicy dotyczących nowego gimnazjum
4. Uchwała Nr XXXIV/154/98 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 10 czerwca 1998 r. w sprawie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy i wsi Osiećnicy. Zmiany dotyczą:
 - 1) wprowadzenie funkcji mieszkalno-usługowej z funkcją produkcyjno-usługową na tereny przeznaczone pod ogródki działkowe obecnym symbolu planu 23 ZD we wsi Osiećnicy,
 - 2) wprowadzenie funkcji usługowej we wsi Pocieryn dz. o nr ewid. 121/4,
 - 3) dopuszczenie funkcji mieszkalno-usługowej na terenach zabudowanych dawnymi zlewniami mleka o obecnym symbolu planu RPU w następujących wsiach: Borucinek, Borucin, Kościelna Wieś, Krotoszyn, Lekarzewice, Osiećnicy, Pilichowo i Ruszki,
 - 4) dopuszczenie funkcji mieszkalnej na terenach zabudowanych dawnymi sklepami wiejskimi symbolu planu UH albo świetlicami o symbolu UK w następujących wsiach: Betszewo, Krotoszyn, Sęczkowo, Włodzimierka -Kościelna Wieś
5. Uchwała Nr XXI/98/96 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 30 września 1996 r. w sprawie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy i wsi Osiećnicy. Zmiany dotyczą:
 - 1) wprowadzenie funkcji produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem mieszkalnictwa na teren przewidziany pod funkcje usług handlu i rzemiosła (8UH,R), oraz na teren usług oświaty (9UO)
 - 2) wprowadzenie funkcji usług kultury i handlu (świetlica wiejska) dla gruntu rolnego o nr ewid. 67 we wsi Zielińsk.

Autor niniejszej prognozy przeanalizował w/w dokumenty i uwzględnił wnioski z nich wynikające w przedmiotowym opracowaniu.

2. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA

Gmina Osiećciny położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie radziejowskim. Zajmuje powierzchnię 12 312 ha (ok. 123 km²), zamieszkiwaną przez nieco ponad 8 tys. osób w 39 miejscowościach (w miejscowości gminnej 2 790 osób). Podzielona jest na 31 sołectw: Bartłomiejowice, Bełszewo, Bełszewo-Kolonia, Bilno, Bodzanówek, Borucin, Borucinek, Jarantowice, Karolin, Kościelna Wieś, Krotoszyn, Lekarzewice, Leonowo, Nagórki, Osiećciny, Osiećciny Wieś, Ostłonki, Pieńki Kościelskie, Pilichowo, Pocierzyn, Powałkowice, Ruszki, Samszyce, Sęczkowo, Szalonki, Ujma Mała, Wola Skarbkowa, Zagajewice, Zbłęg, Zielińsk, Żakowice; w skład których wchodzi ponadto miejscowości: Borucin Kolonia, Konary, Latkowo, Osiećciny-Probostwo, część wsi Osiećciny, Osiećciny Wieś, Pułkownikowo, Witoldowo, Włodzimierka, Zagaj. Gmina graniczy od północy z gminą Zakrzewo i Bądkowo (powiat aleksandrowski), od wschodu z gminą Brześć Kujawski i Lubraniec (powiat włocławski), od południa z gminą Topólka i Bytoń (powiat radziejowski), od zachodu z gminą Radziejów i gminą Dobre (powiat radziejowski).

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski (wg Jerzego Kondrackiego), gmina Osiećciny leży na obszarze prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej, w obszarze Pojezierza Południowobałtyckich. Gmina mieści się we wschodniej części makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego, natomiast rozpatrując podział na mezoregiony to w zdecydowanej większości przynależy ona do Równiny Inowrocławskiej. Równina ta odróżnia się od otaczających terenów pojezierzy, gdyż jest ona prawie całkowicie pozbawiona jezior, natomiast jest o typowo rolniczym charakterze. Niewielki, południowy fragment gminy wchodzi w skład mezoregionu Pojezierze Kujawskie. Ten mezoregion cechuje urozmaicona rzeźba terenu z głęboko wciętymi rynnami lodowcowymi wypełnionymi jeziorami. Występują tu również wzgórza moren czołowych. Geomorfologicznie gmina Osiećciny przynależy do Wysoczyzny Kujawskiej, podjednostki Równiny Kujawskiej.

Lasy i grunty leśne zajmują zaledwie ok. 5,2% powierzchni gminy, a użytki rolne stanowią 90% powierzchni gminy.

Ryc.1. Położenie gminy Osiećiny na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu radziejowskiego

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećiny

2.1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Niniejszy rozdział zawiera główne informacje z zakresu zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz różnorodności biologicznej gminy Osiećiny, natomiast szczegółowe informacje zawiera opracowanie ekofizjograficzne.

- Powierzchnia ziemi i gleby

Pod względem geomorfologicznym obszar gminy należy w całości do Wysoczyzny Kujawskiej. Dzieli się zasadniczo na dwie jednostki geomorfologiczne:

- dominującą wysoczyznę morenową denną płaską, rozciętą niemal równoleżnikowo usytuowaną doliną Bachorzy, gdzie kanał stanowi naturalną i administracyjną północną granicę gminy,
- równoległą do niej płaską rynną, zaznaczoną w terenie w formie licznych zagłębień wytopiskowych w części centralnej, zbudowaną głównie z utworów gliniastych.

Wysoczyzna morenowa płaska o przeciętnej wysokości 90-95 m n.p.m. zbudowana jest z gliny morenowej brązowej, półplastycznej i plastycznej, piaszczystej, z wkładami utworów piaszczystych i pojedynczych głazików. W licznych miejscach pokryta jest płaskimi niewielkimi miąższościami utworami (maksymalnie do 2,5 m) piasku drobnoziarnistego i pylastego oraz mułkami.

W południowo-wschodniej części gminy miąższość powierzchniowej warstwy piasku wzrasta do ponad 4,5 m tworząc piaszczyste wzgórze do wysokości 105 m n.p.m. W centralnej części gminy ciągle płaszcz gliny morenowej osiąga mniejsze miąższości, tak, że poniżej głębokości 3-4 m od powierzchni występują już nawodnione utwory piaszczyste tworzące tzw. kurzawkę.

Niemal płaska powierzchnia wysoczyzny morenowej wraz z dobrymi warunkami geotechnicznymi gruntu stanowią dogodny obszar pod zabudowę. Dotyczy to przeważającej części gminy. Jest to jednak obszar o dobrych i bardzo dobrych glebach (III-II klasa, a nawet niewielkie fragmenty I klasy bonitacyjnej).

Północną granicę gminy wyznacza niemal równoleżnikowo przebiegająca dolina Bachorzy. Wcina się ona w utwory gliniaste na głębokości 6-10 m, osiągając minimalną rzędną 78,5 m n.p.m. we wschodniej części. Dno doliny wypełniają utwory rzeczne facji korytovej i powodziowej tworząc tzw. madę rzeczna. W przegłębieniach doliny, w miejscu płytko zalegających wód gruntowych, na powierzchni zalegają utwory organogeniczne. Kanał Bachorze łączy Gopło ze Zgłowiączką. Na wysokości Nowego Młyna (na północ od Brześcia Kujawskiego) wody Kanału Bachorze wpadają do rzeki Zgłowiączki. Kanał zbiera wody z przeważającej części gminy.

Tereny równinne zajęte są najczęściej przez pola uprawne, co jednocześnie uwarunkowane jest występowaniem najbardziej urodzajnych gleb – czarnych ziem kujawskich.

Charakter budowy geologicznej stanowi silną determinantę walorów i zasobów przyrodniczych danego obszaru. Z uwagi na to, iż województwo kujawsko-pomorskie usytuowane jest w strefie granicznej dwóch wielkich jednostek geologicznych Europy (przebiega tu granica pomiędzy platformą prekambryjską wschodniej Europy i platformą paleozoiczną środkowej Europy) budowa geologiczna gminy Osiecinicy posiada znamiona tych jednostek oraz czasu w jakim powstawały.

Rozpatrywać tu należy budowę wysoczyzny kujawskiej oraz równiny inowrocławskiej. W obrębie wysoczyzny wyróżnić można dwa różniące się krajobrazowo obszary: pierwszy, obejmujący północną i środkową część to płaskie równiny morenowe zbudowane przeważnie ze słabo przepuszczalnych glin morenowych, na których wykształciły się żyzne gleby zwane czarnymi ziemiąmi oraz drugą płaską rzeźbę tej części Kujaw, którą urozmaicają rozległe doliny marginalne utworzone przez późnoplejstocenijskie wody roztopowe wcięte w wysoczyznę od 5 do 12 m, a także dwie rozległe rynny subglacjalne, goplańską i pakoską. Ponadto na urozmaicenie rzeźby tej części Kujaw wpływa dodatkowo gęsta sieć rynien polodowcowych.

Zasadniczy kształt współczesnej powierzchni obecnego powiatu radziejowskiego ukształtowany został w okresie czwartorzędu. W okresie tym zdeponowane zostały na tym terenie różnej miąższości serie piaszczysto-żwirowe, stanowiące ważny, udokumentowany i eksploatowany zasób surowców naturalnych znajdujących się na terenie powiatu.

Gleby na obszarze gminy wykształciły się dzięki sprzyjającym uwarunkowaniom orograficznym i długotrwałemu oddziaływaniu wysokiego zwierciadła wód. **Czarne ziemie** pokrywają

przeważającą część terytorium gminy. Stosunkowo duże obszary pokrywają również **gleby płowe** związane genetycznie z podłożem gliniastym. Czarne ziemie oraz gleby płowe tworzą jedne z najbardziej wartościowych dla rolnictwa kompleksów o najwyższych klasach bonitacyjnych (klasy I-IVb). Są one zasobne zarówno w próchnicę jak i różne składniki mineralne. Miąższość warstwy próchnicznej dochodzi do 50-80 cm. Charakteryzują się bardzo dobrą żyznością oraz urodzajnością. Najwartościowsze gleby zajmują 81% obszaru gminy. Ze względu na występowanie na Kujawach najniższych w kraju opadów atmosferycznych (około 450 – 500 mm rok), które nie zaspokajają potrzeb wodnych roślin, nie można w pełni wykorzystać urodzajności pierwotnej gleb.

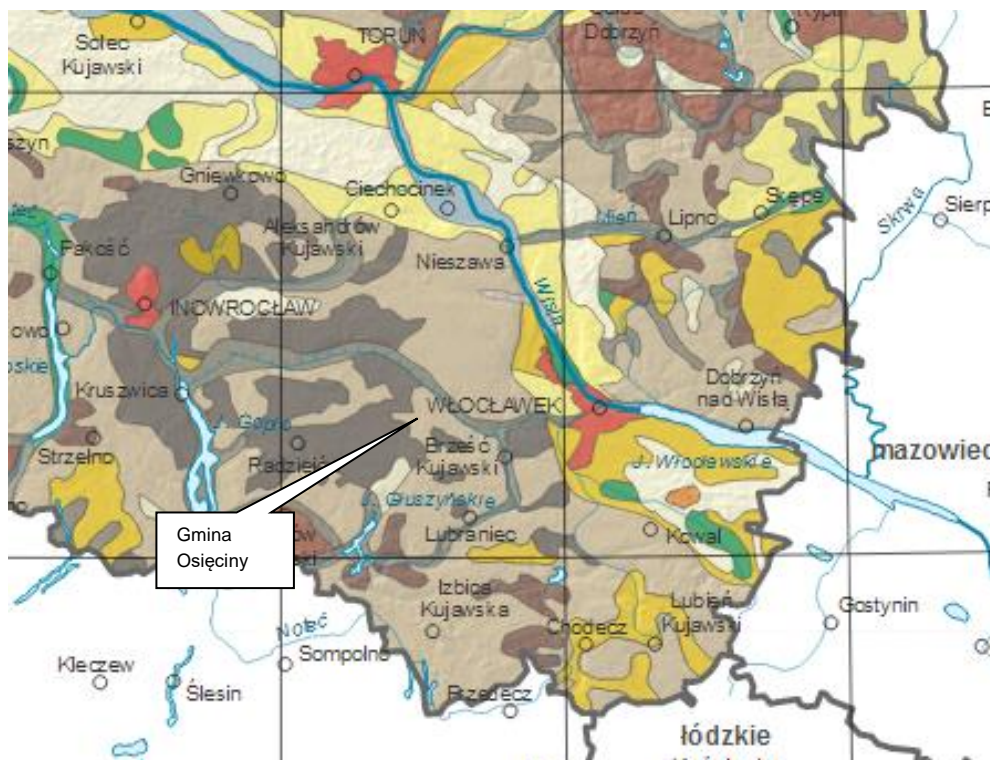
Najlepsze gleby – I-IIIb klasy bonitacyjnej, zajmują blisko 49% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Natomiast najslabsze – klasy V-VI – stanowią 11% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Wśród użytków zielonych (łącznie ok. 360 ha) klasy I-III zajmują 8,4 % ogólnej ich powierzchni, a klasy V-VIz stanowią 34,2 % powierzchni użytków zielonych.

Na obszarze gminy znajdują się prawie wszystkie kompleksy rolniczej przydatności gleb. Choć przeważają kompleksy pszenne bardzo dobre i żytnie bardzo dobre, obszar ten daje się podzielić na dwie wyraźne części:

- północna i centralna część gminy, na obszarze której występują najbardziej przydatne dla rolnictwa gleby kompleksów 1-4; najczęściej spotykane są tu bardzo żyzne i wysoce urodzajne czarne ziemie oraz gleby brunatne; gleby te klasyfikuje się do I-III klasy bonitacyjnej;
- południowa część gminy wraz z pasem równoleżnikowym na linii Krotoszyn – Borucinek charakteryzujące się występowaniem głównie słabszych gleb; gleby te odpowiadają kompleksom 5-9 i 14; są to gleby IV-VI klasy bonitacyjnej; wytworzyły się z piasków lekkich.

W obniżeniach terenu występujących w gminie spotykane są gleby pochodzenia organicznego – mułowo-mineralne, a w dnach dolinnych – gleby murszowo-mineralne (np. w dolinie Kanału Bachorze).

W gminie Osięciny wyróżnia się 8 typów i podtypów gleb: gleby pseudobielicowe, gleby brunatne właściwe, gleby brunatne wyługowane, czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane i szare ziemie, gleby mułowe – torfowe i tofrowo-mułowe, gleby torfowe i murszowo-torfowe, gleby murszowo- mineralne i murszaste.

Ryc.2. Gmina Osiećiny na tle mapy glebowej

Źródło: Źródło: Internetowy Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego (<http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/maps/app/map>)

- Surowce naturalne

Surowce naturalne w Polsce zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze traktowane są jako kopaliny, które dzielą się na kopaliny podstawowe i pospolite.

Do kopalin podstawowych zalicza się np. węgiel brunatny występujący na terenie powiatu radziejowskiego. Na podstawie wstępnych badań i budowy geologicznej określono, że kopalina ta zalega się na głębokości 40-70 metrów. Ewentualna eksploatacja węgla brunatnego jest jednak bardzo mało prawdopodobna ze względu na typowo rolniczą funkcję gminy, występowanie znacznych arealów gleb o wysokich klasach bonitacyjnych oraz prawdopodobne wystąpienie niekorzystnych skutków ekologicznych. W związku z tym złoża węgla brunatnego należy obecnie traktować jako walor bezużyteczny.

W rejonie Szalonek, Bodzanówka i Kościelnej Wsi występują **złoża torfu**. Bardzo małe ilości mieszczą się też w Samszycach. Zasobność tych złóż szacowana jest na ok. 150 m³. Zajmują one niewielkie powierzchnie, w skutek czego ich eksploatacja jest nieopłacalna.

Zdecydowana jednak większość pozyskiwanych na terenie powiatu bogactw naturalnych tj. **złoża piasków i żwirów**, należy do kopalin pospolitych.

Wśród elementów abiotycznych ważnym elementem są oprócz wód podziemnych są kopaliny, które użyteczne są jako surowce skalne i energetyczne.

Na obszarze gminy Osiećnicy brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych.

- Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna wód powierzchniowych gminy jest bardzo słabo rozwinięta oraz silnie przekształcona ze względu na skanalizowanie oraz zmeliorowanie gruntów. Teren gminy jest obszarem wododziałowym znajdującym się w obszarach zlewni trzech rzek: Odry, Wisły oraz Górnej Noteci. Obszar gminy odwadniają dwa kanały:

– Kanał Głuszyński odwadnia południową i centralną część gminy. Do kanału wody z obszaru gminy transportowane są rowami, następnie wpadają do Jeziora Głuszyńskiego.

– Kanał Bachorze odwadnia północno-zachodnie tereny gminy, odprowadzając wody do rzeki Noteć. Kanał w tym wypadku jest zlewnią III rzędu. Północno-wschodnia część obszaru gminy również jest odwadniana przez Kanał Bachorze i znajduje się w zlewni II rzędu rzeki Zgłowiączki (lewostronny dopływ Wisły). Kanał ten poprzez rzekę Zgłowiączkę łączy Wisłę z Jeziorom Gopło. Kanał Bachorze płynie w pradolinie Wisły. Z północy i z południa do Kanału Bachorze uchodzi szereg cieków wodnych (bez nazw). Mają one niewielkie przepływy, a okresach suchszych całkowicie wysychają. Potencjalnie kanał jest silnie narażony na zanieczyszczenia z terenów rolniczych. Kanał Bachorze stanowi naturalną granicę pomiędzy gminami Osiećnicy i Bądkowo.

Na obszarze gminy brak jest większych zbiorników wód powierzchniowych, niewielkie zlokalizowane są w Samszycach, Bartłomiejowicach, Nagórkach i Borucinie (stawy rybne). Pozostałe elementy składające się na hydroografię w gminie Osiećnicy to drobne „oczka” wodne, stawy skupione koło dawnych parków dworskich oraz zabudowań siedliskowych.

Obecnie coraz częściej koło zabudowań wiejskich pojawiają się stawy przeznaczone do retencjonowania wody, którą później wykorzystuje się do nawadniania upraw. **Łączna powierzchnia gruntów pod wodami powierzchniowymi wynosi w gminie jedynie 30 ha.** Wskaźnik jeziorności jest bardzo niski i wynosi zaledwie 0,24% obszaru gminy. Niewielkie zbiorniki wodne znajdujące się na terenie gminy ulegają szybkiemu zarastaniu roślinnością wodną. Do ich szybszego osuszania przyczynia się także system odwadniających rowów melioracyjnych. Deficyt opadów występujący na terenie gminy jest przyczyną jednego z najniższych w kraju odpływów (0-2 l/sek/km²).

Znacznie lepiej od naturalnych cieków wodnych, rozwinięta jest sztuczna sieć w postaci rowów melioracyjnych. Pełnią one funkcję odwadniającą, co niekorzystnie wpływa na inne komponenty środowiska w obszarze gminy. Łączna powierzchnia zmeliorowana to ok. 7 656 ha, co stanowi 70% powierzchni użytków rolnych.

Zaledwie 2,6% powierzchni gminy (325 ha) stanowią obszary podmokłe. Występują one w postaci łąk, kompleksów łąkowo-bagiennych oraz drobnych mokradeł. Pierwszy z występujących na terenie gminy kompleksów podmokłych związany jest z doliną Kanału Bachorze. Kolejny taki obszar tworzy ciąg różnopoверхniowych zagłębień terenu silnie nawodnionych, położonych w okolicach Woli Skarbkowej, Pułkownikowa oraz Nagórek. Natomiast trzeci tego typu obszar mieści się w południowej części gminy, we wsiach: Borucin, Powalkowice i Samszyce. Obszary podmokłe regulują stosunki wodne poprzez zapewnienie większej ich stabilności. Bardzo korzystnie oddziałują na pobliską roślinność. Na terenach rolnych sąsiadujących z obszarami podmokłymi nawet w okresach nasilonej suszy glebowej, utrzymują się zadowalające warunki wegetacyjne. Tereny podmokłe są również swoistymi filtrami, które oczyszczają wodę opadową infiltrującą w głąb ziemi. Ze względu na niewielkie powierzchnie obszarów podmokłych w gminie Osiećnicy, ich oddziaływanie jest ograniczone do małych powierzchni.

- Wody podziemne

Najpowszechniejszymi typami wód podziemnych na terenie gminy są:

- wody gruntowe występujące najpłycej, oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji). Ich zasilanie odbywa się poprzez infiltrujące opady atmosferyczne,
- wody wgłębne znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi. Związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia,
- wody głębinowe są wodami izolowanymi od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na terenie gminy występują wszystkie ww. piętra wodonośne, wiekowo związane z czwartorzędem. Podstawowym źródłem zasilenia wód podziemnych są opady atmosferyczne, z których prawie 20% infiltruje w głąb powodując ciągłą wymianę.

Poziom wód czwartorzędowych związany jest z piaszczystymi i piaszczysto-żwirowymi osadami rozdzielającymi różnowiekowe poziomy glin zwałowych. Wody występują więc na różnych głębokościach (od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów), zwierciadło jest zwykle napięte i po nawierceniu wznosi się o kilka lub kilkanaście metrów. Wody są zwykle twarde lub średnio twarde, często mają zbyt dużą zawartość żelaza i manganu.

Środkowa i północno-zachodnia część gminy Osięciny mieści się w obszarze występowania tzw. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych o nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska. Jest to zbiornik czwartorzędowy typu porowego wymagający ustanowienia zasad szczególnej ochrony. Średnia głębokość zbiornika wynosi 60 m, a całkowita powierzchnia: 4122 km². Szacowane zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 480 tys. m³/dobę.

Obecnie gmina jest całkowicie zwodociągowana. Ujęcia wód znajdują się w 3 lokalizacjach: Kościelnej Wsi - Włodzimierce, Osięcinach i Latkowie. Wody pobiera się z czwartorzędowego pietra wodonośnego. Dla studni głębinowych nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Strefy te mają duże znaczenie w ochronie tych wód. Należy jednak podkreślić, że nie występują konflikty zagrażające czystości wód w sąsiedztwie tych studni. Sprzyjającym dla utrzymania czystości tych wód jest także fakt, że studnie czerpią wody podziemne z dobrze izolowanych poziomów wodonośnych.

Wody w studniach głębinowych w gminie Osięciny odpowiadają normom III klasy (niskiej), występuje tu podwyższone stężenie żelaza i wodorowęglanów. Należy jednak podkreślić, że wody podziemne w powiecie w większości nadają się do wykorzystania do celów gospodarczych oraz – po uzdatnieniu (usunięciu naturalnych pierwiastków) – do celów konsumpcyjnych.

Istotnym źródłem zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych gminy Osięciny są zanieczyszczenia obszarowe z terenów intensywnego rolnictwa. W wyniku zachodzących przemian w rolnictwie, prowadzących do wzrostu intensywności i koncentracji produkcji rolnej może nastąpić wzrost zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych. Spowodować to może przyspieszenie eutrofizacji wód powierzchniowych lub doprowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych.

Na terenie gminy Osiećnicy brak jest podmiotów produkujących ścieki technologiczne na dużą skalę, w związku z tym na jakość zasobów wodnych główny wpływ ma niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków sanitarnych oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego.

- Warunki klimatyczne

Klimat zaliczany jest do elementów środowiska przyrodniczego, który należy rozpatrywać uwzględniając szerszy zasięg terytorialny, którym dla gminy Osiećnicy jest powiat radziejowski, województwo kujawsko-pomorskie oraz Polska.

Według podziału W. Okołowicza gmina przynależy do obszaru nizin - subregionu środkowopolskiego. Na obszarze gminy występuje typowy dla Polski klimat przejściowy. Za zmienną pogodę tego terenu odpowiadają wilgotne masy powietrza oceanicznego napływające z zachodu oraz suche powietrze kontynentalnego ze wschodu.

Cechą charakterystyczną tej jednostki jest występowanie najniższych w Polsce opadów atmosferycznych. Ich roczna suma mieści się w przedziale 450 – 500 mm. W okresie wegetacyjnym ilość 340-360 mm opadów jest zdecydowanie za niska w stosunku do potrzeb wodnych roślin. Niedobór wody opadowej w tym okresie wynosi ok. 150-200 mm.

Zauważalna jest także zmiana struktury opadów. Coraz częściej występują bardziej gwałtowne opady krótkotrwałe, które nie są w stanie natychmiast wchłonąć w glebę. Zanikają natomiast opady poniżej 1 mm/dobę. W ciągu roku występuje tu 30-50 dni mroźnych oraz 100-110 dni z przymrozkami. Od 30 do 60 dni wynosi czas trwania pokrywy śnieżnej. Okres wegetacyjny roślin wynosi 210 – 220 dni.

Średnia roczna temperatura kształtuje się w okolicach 8,5 stopnia (z wielolecia 1981-2010), przy czym maksymalna średnia temperatura występuje w lipcu (17,5 st C), a minimalna średnia temperatura w lutym (-3,1 st C). Jedną z negatywnych zmian klimatu jest systematyczny wzrost temperatury powietrza (najwyraźniej obserwowany od 1989 r.).

Dominują wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Ze względu na mało zróżnicowaną orografię terenu oraz brak naturalnych przeszkód w postaci np. lasów, na terenie gminy dochodzi często do swobodnego przemieszczania się mas powietrza. Silne wiatry odnotowywane są zwłaszcza w okresie wiosennym. Na mapie zasobów wiatru prof. H. Lorenc, gmina Osiećnicy mieści się w II z V stref. W strefie tej średnioroczna prędkość wiatru wynosi 4-6 m/s (średnia dla województwa 3,1 m/s). W związku z powyższym na terenie gminy, podobnie jak i na terenie całego województwa, występują korzystne warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Taką informację potwierdzają także dane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Jedynie przy dolinie Kanału Bachorze występuje specyficzny mikroklimat wyróżniający się zwiększoną wilgotnością oraz wyraźną inwersyjnością. Zmieniający się klimat jest przyczyną występowania groźnych zjawisk pogodowych, a w szczególności suszy, wiatrów huraganowych oraz gradu.

Rzeźba terenu, powierzchnie leśne, a także kompleksy podmokłości powodują lokalne zróżnicowanie topoklimatyczne gminy.

- Flora i fauna

Szata roślinna terenu gminy jest uboga. Głównym czynnikiem kształtującym obecny stan roślinności gminy jest rolnictwo (znacznie rozprzestrzeniły gatunki synantropijne). Szczególnie niepożądane są zbiorowiska chwastów w uprawach roślinnych, tj. skrzyp polny, gorczyca polna, mak polny, wilczomlec, jasnota, przetacznik, wiosnowka, rzodkiewnik. Na florę wpłynęły również szeroko przeprowadzone prace melioracyjne, w wyniku których zwierciadło wody uległo znacznemu obniżeniu. Wraz ze znikającymi zbiornikami wodnymi, zubożała również związana z

tymi środowiskami roślinność szuwarowo-łąkowa i wodna. Przy mokradłach stałych rosną pałki wodne, trzciny, sitowie, turzyce oraz mchy brunatne.

W niżej położonych fragmentach obniżeń wysoczyznowych oraz w sąsiedztwie Kanału Bachorze występują liczne gatunki krzewów, z których przeważają: leszczyna, kruszyna i jarzębina.

Lasy w gminie Osiećciny zajmują 637 ha, co stanowi 5,2% ogólnej powierzchni gminy. Większe kompleksy leśne znajdują się w miejscowościach Osiećciny, Samszyce i Borucin. Gospodarkę leśną na tych terenach prowadzi Nadleśnictwo Włocławek. Lasy tego obszaru włączone są do Leśnego Kompleksu Promocyjnego. W ramach kompleksu promowana jest zrównoważona gospodarka leśna, prowadzone są badania naukowe oraz edukacja społeczeństwa. Podejmowanie działania powinny skutkować zwiększeniem lesistości na terenie gminy, przebudową gatunkową drzewostanu oraz ochroną tych siedlisk. Leśny Kompleks Promocyjny mieszczący się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i zachodniej części mazowieckiego, zajmuje ogólną powierzchnię 53 tys. ha.

Na terenie gminy występują siedliska grądowe oraz lasy mieszane. Skład gatunkowy lasów został silnie przebudowany przez człowieka. Lasy w gminie charakteryzują się stosunkowo niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna zajmująca zdecydowanie największe połacie. Oprócz niej często spotykane są brzozy. Niewielki udział stanowią natomiast inne charakterystyczne dla występujących tu siedlisk gatunki liściaste, tj. dęby czy buki. Sporadycznie spotykane są klony, świerki i olsze. Powodem małego zróżnicowania gatunkowego jest mała wilgotność siedlisk o często niskiej żyzności oraz intensywna działalność rolnicza. Struktura wiekowa występującego tu drzewostanu również jest niekorzystna. Najbardziej odporne na degradację lasy w wieku powyżej 80 lat zajmują jedynie 20% powierzchni lasów; lasy w wieku 40-80 lat – ok. 35% obszaru. Prawie połowę drzewostanu lasów stanowią najmniej odporne na degradację drzewa w wieku do 40 lat.

Cenne okazy florystyczne związane są także z pozostałościami dawnych parków dworskich. Spotykane są tam m.in. cisy, buki czerwonolistne, bożodrzewy gruczołkowate, lipy, robinie, kasztanowce, glediczie trójcierniowe, jesiony, klony, dęby, buki, świerki czy modrzewie. Podobne funkcje spełnia zieleń towarzysząca i ochronna występująca w sąsiedztwie różnych obiektów (m.in. kościołów, cmentarzy, szkół).

Przy niskim udziale lasów (5,2%) w ogólnej powierzchni gminy, znaczną rolę ogrywają także zadrzewienia śródpolne i przydrożne stanowiące enklawy przyrodnicze. Na uwagę zasługuje również roślinność przydomowa, towarzysząca głównie zabudowie zagrodowej. Zadrzewienia te są najczęściej niewielkimi zespołami zieleni rozmieszczonymi na terenie całej gminy. Wzdłuż dróg lokalnych i polnych oraz rowów remigracyjnych występują ciągi szpalerowe, kępy drzew i krzewów. Zadrzewienia takie pełnią one funkcje przyrodnicze i ochronne. Stanowią ostoję dla drobnej fauny. Podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe. Wpływają także na lokalny mikroklimat oraz regulują stosunki wodne. Enklawy zieleni ograniczają negatywne zjawiska związane z procesami erozji eolicznej i wodnej na niezalesionych terenach uprawowych. Wśród gatunków tu występujących spotykane są m.in. topole, wierzby, lipy, klony, grusze, jesiony, olszy czarne, kruszyny pospolite czy kaliny koralowe. Obecnie obserwowane są niekorzystne tendencje likwidowania zwłaszcza zadrzewień śródpolnych oraz miedz. Przyczynia się to do pogarszania stosunków wodnych terenów rolniczych. Nawet niewielkie enklawy zieleni stanowią ostoję dla zwierząt oraz spełniają funkcję gleboochronną i wiatrochronną.

Do terenów zielonych należą sady i ogrody. Powierzchnia sadów w gminie jest niewielka (92 ha) i dotyczy jedynie bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy. Są to z reguły kilkunastoarowe obiekty o

charakterze przyzagrodowym. Pomimo, że sady są obiektami typowo antropogenicznymi, wykorzystywanymi dla produkcji, to jednak stanowią istotny element regulacyjny środowiska. Dotyczy to zwłaszcza ich funkcji glebochronnej i wiatrochronnej. Sady stanowią także miejsca czasowego pobytu i żerowania drobnej fauny, a zwłaszcza ptaków.

Na szczególną uwagę zasługują również tereny zieleni urządzonej. Jej powstanie związane jest z dążeniem społeczności lokalnej do poprawienia naruszonej równowagi biologicznej w środowisku. Należą do nich parki wiejskie, zieleń cmentarzy a także zieleń przy obiektach sportowych, szkołach, kościołach - tworzy ona dla tych obiektów tło przyrodniczo-krajobrazowe.

Niewielkie areale w powierzchni gminy zajmują łąki i pastwiska (2,6%). Ponadto ważną rolę w środowisku pełnią tereny bagienne. Tworzą je przede wszystkim silnie nawodnione torfowiska. Są one naturalnymi i potężnymi zbiornikami retencyjnymi wody, wpływającymi hamująco, a zarazem regulująco na odpływ wód powierzchniowych ze zlewni oraz wód podziemnych znajdujących się w sąsiedztwie torfowiska (bagna). Kompleksy łąkowo – bagienne stanowią również ostoję dla wielu gatunków zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza licznej fauny wodnej (głównie płazy), odgrywającej ważną funkcję w łańcuchu pokarmowym i stanowiącej pożywienie dla takich zwierząt jak ptaki i drobne ssaki. Głównym zagrożeniem dla siedlisk łąkowych są melioracje osuszające podmokłe łąki oraz nadmierny wypas. Nowoczesne rolnictwo prowadzi do zubożenia zbiorowisk roślin łąkowych. Z drugiej strony problemem jest również zaniechanie wypasu i zarastanie łąk w wyniku procesów sukcesji.

Cennymi enklawami środowiskowymi o charakterze zbliżonym do naturalnego są również nielicznie występujące w gminie użytki ekologiczne.

Ważnym elementem systemu przyrodniczego gminy jest Kanał Bachorze będący korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym.

Faunę gminy reprezentują zwłaszcza gatunki związane z biocenozami polnymi. Spośród ssaków najczęściej można tu spotkać sarny i zające. Oprócz nich pojawiają się również lisy, kuny, jelenie, jeże, tchórze. Z grupy płazów, które wszystkie są pod ochroną³, na terenie gminy spotykane są traszki zwyczajne, ropuchy szare i zielone, rzekotki drzewne, a także żaby: wodna, jeziorowa, śmieszka czy moczarowa. Gatunki te związane są ze środowiskiem wodnym i łąkowym. Obszary polne zajmują gatunki ptaków takie jak: skowronek, ortolan, potrzuszc, pliszka żółta, rokitniczka, potrzos i łożówka. Często spotykane są także kuropatwy i przepiórki. Obrzeża terenów podmokłych porośnięte wierzbą, grabem i brzozą tworzą dobre warunki do gniazdowania myszołowa, grzywacza i dzięcioła. W trzcinowiskach spotykane są natomiast bąki i czaple. Z kolei pustulki, kobuzy, myszołowy i sowy znalazły dobre warunki gnieźdzenia w zadrzewieniach topolowo-wierzbowych. Na terenach leśnych spotkać można kruki, gołębiarze, dzięcioły, gile i paszkioty. Wzdłuż korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym – Kanału Bachorze, spotykanych jest wiele gatunków nietoperzy oraz ptaków. W związku z obecnie częstym negatywnym zjawiskiem likwidowania miedz między polami, zniszczeniu ulegają również siedliska bytowania drobnych zwierząt.

³ Polskę zamieszkuje 27 gatunków płazów i gadów, z czego 18 gatunków przypada na płazy, zaś 9 gatunków na gady. Wszystkie podlegają ochronie prawnej na podstawie [Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną \(Dz.U. 2004 nr 220 poz. 2237\)](#)

2.2. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Nowe zainwestowanie czy zagospodarowanie terenu zawsze powodują zmiany w środowisku przyrodniczym. Brak realizacji kierunków rozwoju i zamierzeń zawartych w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy, a tym samym odstąpienie od realizacji poszczególnych zadań może spowodować pogorszenie stanu środowiska gminy. Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń co wymaga gospodarowania z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Zaniechanie realizacji planowanych działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej może prowadzić do wystąpienia niekorzystnych zmian w zakresie środowiska wodnego. W razie odstąpienia od dalszych działań bądź spowolnienia realizacji systemów oczyszczania ścieków wraz z rozwiązywaniem problemu zanieczyszczeń obszarowych nastąpi pogorszenie się jakości wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych.

W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego brak likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego (spalanie węgla, drewna, wszelkich dających się spalić odpadów) na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń skutkować może pogorszeniem się stanu aerosanitarnego gminy i pogorszeniem warunków życia mieszkańców.

Brak realizacji programu w zakresie budowy i przebudowy istniejących dróg, powodować będzie pogłębienie uciążliwości w komunikacji. Nienajlepszy obecnie stan nawierzchni części dróg i ulic spowoduje dalsze pogorszenie bezpieczeństwa uczestników ruchu. Brak działań w zakresie przebudowy dróg, spowoduje ograniczenie tempa ich wzrostu i trudności likwidacji uciążliwości tych dróg dla mieszkańców i środowiska.

Brak ochrony zadrzewień przydrożnych, śródpolnych oraz zieleni towarzyszącej obiektom usługowym, przemysłowym i innym może skutkować powstawaniem niekorzystnych zmian w strukturze przestrzennej prowadzących do erozji wodnej i eolicznej oraz pogorszenia się walorów estetyczno krajobrazowych.

Brak zachowania korytarzy ekologicznych służących utrzymaniu ciągłości systemu przyrodniczego może zostać zakłócona i doprowadzić do braku zagwarantowania możliwości przemieszczania się zwierząt.

Brak skutecznej realizacji selektywnej zbiórki odpadów (poprzez wprowadzenie pojemników na odpady we wszystkich miejscowościach), może spowodować pogorszenie stanu środowiska, wzrost ryzyka skażenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza atmosferycznego.

W przypadku braku realizacji ustaleń studium, będącej konsekwencją odstąpienia od realizacji tego dokumentu, możliwe są dwa scenariusze potencjalnych zmian środowiska.

Pierwszy z nich to scenariusz prośrodowiskowy. Zgodnie z nim, w wyniku powstrzymania rozwoju przestrzennego gminy nastąpi zdecydowane ograniczenie antropopresji na środowisko. Powinno to skutkować utrzymaniem zasobów przyrody na obszarze gminy a nawet w niektórych

przypadkach ich wzbogacenie. Tak może być w przypadku zalesienia części terenów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych, które mogłyby być w przypadku realizacji studium przeznaczone pod zabudowę. Przyrodnicze otoczenie gminy będzie również w mniejszym stopniu narażone na jego oddziaływanie. W analizowanym scenariuszu nastąpi również poprawa warunków funkcjonowania i ochrony środowiska w obrębie istniejącej struktury gminnej. Należy bowiem założyć, że zarówno władze gminy jak i jego mieszkańcy postawią na rozwój infrastruktury, w tym również poprawę warunków środowiskowych (wprowadzenie większej ilości zieleni, nowe systemy grzewcze, poprawa warunków komunikacyjnych itp.).

Drugi scenariusz, niekorzystny dla środowiska, zakłada, że rozwój gminy będzie trwał nadal i odbywał się będzie w sposób żywiołowy, nieuporządkowany, często metodą tzw. faktów dokonanych. W takiej sytuacji może dojść do niekontrolowanego procesu przekształcania przestrzeni, z oczywistą szkodą dla środowiska i jego zasobów. Powstająca zabudowa, nawiązująca do sąsiedztwa, da niekorzystny „efekt domina” chaotycznej i przypadkowej zabudowy, która nie będzie uwzględniać potrzeb środowiska i doprowadzi do zaburzenia ładu przestrzennego.

Dlatego też dużą rolę pełnią tutaj władze gminy, do których należy prowadzenie przemyślanej polityki rozwoju i polityki przestrzennej, uwzględniającej wszelkie wyżej opisane przesłanki w celu minimalizacji niepożądanych skutków dla środowiska.

2.3. CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU W ODNIESIENIU DO JEGO POŁOŻENIA WZGLĘDEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE, W TYM OBSZARÓW NATURA 2000

Ochrona przyrody w Polsce realizowana jest głównie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. i w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,

- utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Formy ochrony przyrody w gminie

Parki krajobrazowe

Na terenie gminy Osiećnicy nie występują parki krajobrazowe.

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie gminy Osiećnicy nie występują obszary chronionego krajobrazu.

Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Osiećnicy nie występują rezerваты przyrody.

Pomniki przyrody

W gminie wyznaczono dwa pomniki przyrody. Pierwszym są to dwa dęby szypułkowe o obwodach pnia 251 cm i 272 cm (mierzonej na 130 cm wysokości) w miejscowości Sęczkowo 27 (nr rejestracyjny: PL.ZIPOP.1393.PP.0411042.1392). Pomnik przyrody nosi nazwę: „Dęby Pana Jana Błaszaka”. Ustanowiony został na mocy uchwały Nr VII/43/07 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dęby rosną na nieruchomości właściciela gruntów około 10 m od drogi gminnej.

Drugi to lipa w miejscowości Lekarzewice. Pomnik przyrody nosi nazwę „Kasieńka”. Ustanowiony został na mocy uchwały Nr XXIV/228/2017 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 29.11.2017r w sprawie uznania za pomnik przyrody.

Użytki ekologiczne

Rozporządzeniem Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 05.02.2004 r. Nr 8, poz. 76) na terenie gminy Osiećnicy ustanowione zostały następujące użytki ekologiczne:

- bagno – Osiećnicy, dz. nr ewid. 361LP – dwa obszary o powierzchni 0,6800 ha i 0,2200 ha, ustanowione 19.11.1998 r.;
- bagno – Samszyce, dz. nr ewid. 370LP, 372/1LP (obecnie 372/4LP) – cztery obszary o łącznej powierzchni 1,9300 ha, ustanowione 19.11.1998 r..

Zgodnie z ww. rozporządzeniem w stosunku do wymienionych obiektów zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym lub przeciwpowodziowym;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości;
- zaśmiecania obiektu i terenów wokół niego;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej;
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- lokalizacji budownictwa lotniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu;
- wypalania roślinności i pozostałości roślinnych, wydobywania skał, minerałów, torfu oraz niszczenia gleby.

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Osiećiny nie są zlokalizowane obszary Natura 2000.

Ryc.3. Położenie obszaru gminy Osiećiny na tle obszarów Natura 2000

Źródło: Bydgoszcz.rdos.gov.pl/

Najbliżej (ok. 16 km) od granicy gminy Osiećiny położony jest **obszar PLH040037 Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki**. Jest to obszar specjalnej ochrony siedlisk. Słone łąki leżą na dnie doliny rzeki Zgłowiączki, na kilku odcinkach w rejonie wsi: Czamaninek, Janiszewskie Dęby, Chrustowo, Janiszewek, Janiszewo i Zgłowiączka. Rzeka Zgłowiączka jest na Kujawach największym lewobrzeżnym dopływem Wisły. Do Wisły wpada we Włocławku, osiągając 79 km długości. Dolina rzeki jest w wielu miejscach zatorfiona, wypełniona torfami niskimi. Miejscami

jednak podłoże jest mineralne. Łąki położone w dolinie w okresie wiosennym i letnim są okresowo zalewane.

Zasolenie gleb na tym obszarze nie pochodzi z wód rzeki, tylko związane jest z wysiękami słonych wód, towarzyszących cechsztyńskim pokładom soli kamiennej. Pokłady te w obrębie antyklinorium środkowopolskiego są wyniesione blisko powierzchni ziemi.

Do najbardziej wartościowych cech obszaru należy zaliczyć obecność słonych łąk. Mają one znaczenie w skali zarówno regionu, jak i kraju. Dominują śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim w różnych podtypach. Na terenie ostoi występuje grupa rzadkich halofilnych gatunków roślin, jak: łoboda oszczepowata, odm. solna, salina mlecznik nadmorski, mannica odstająca, muchotrzew solniskowy, świbka morska, koniczyna rozdęta, komonica wąskolistna.

Poza roślinnością halofilną na dnie doliny spotyka się inne wartościowe przyrodniczo ekosystemy. Są to łąki trzęślicowe, świeże łąki rajgrasowe, łąki turzycowe z licznym udziałem groszka błotnego, fragmenty muraw kserotermicznych, naturalne i sztuczne oczka wodne oraz w różnym stopniu wykształcone łągi jesionowo-olszowe.

Występowanie słonych łąk zwiększa różnorodność i heterogeniczność rolniczego krajobrazu Kujaw.

Kolejnym obszarem Natura 2000, położonym ok. 25 km od granicy gminy Osiecin jest **obszar PLH040039 Włocławska Dolina Wisły** – specjalny obszar ochrony siedlisk, uznany w styczniu 2011r. jako obszar mający znaczenie dla wspólnoty.

Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny, w tym gatunku ryby z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie na terenie ostoi stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 5 gatunków zwierząt z tej dyrektywy, a ponadto 22 gatunki roślin i zwierząt wymienione na regionalnych i lokalnych czerwonych listach, 7 gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach międzynarodowych konwencji, 60 gatunków zwierząt i roślin rzadkich w Polsce. W granicach obszaru znajdują się reliktowe stanowiska cennych gatunków kserotermicznych roślin obejmujących gatunki psammofilne. Inną grupę o dużym znaczeniu dla ochrony przyrody tego obszaru stanowią gatunki typowe dla nadrzecznych siedlisk. Obszar jest również ważny z punktu widzenia ochrony ptaków. Stwierdzono tu 52 gatunki ptaków z I Załącznika Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 46 gatunków ptaków migrujących niewymienionych w tym załączniku. Obszar obejmuje część ekologicznego korytarza Wisły, który został identyfikowany jako teren priorytetowy dla ochrony w sieciach ECUNET i IBA, ważnego dla migracji wielu gatunków.

Wartym uwagi jest ponadto Obszar Natura 2000 **PLB040004 Ostoja Nadgoplańska**, położona w odległości ok. 35 km od granicy gminy Osiecin. Ostoja Nadgoplańska to obszar specjalnej ochrony ptaków. Ochronie podlega Jezioro Gopło z grupą jezior. Brzegi jeziora porastają rozległe szuwały trzcinowe, podmokłe łąki i lasy łąkowe. Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 41. Na terenie występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Na obszarze obserwowano ok. 198 gatunków ptaków wśród nich 74 związane są z obszarami wodnymi i błotnymi. W okresie łągowym na obszarze można spotkać m.in. następujące gatunki ptaków: batalion, bączek, bąk, podróżniczek, sowa błotna, perkoz dwuczuby, gęgawa, płaskonos, krakwa, rokitniczka, brzęczka i wąsatka. W okresie migracji w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje rybitwa czarna, czernica, gąsiorek, ortolan, krzyżówka, łyska, czajka, krwawodziób, żuraw, gęsi, w tym gęgawa (do 3500 os.), gęś zbożowa (do 5 000 os.), gęś białoczelna (do 6000 os.).

Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W zakresie ochrony gatunkowej roślin aktualnie w Polsce obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku (Dz. U. z 20 stycznia 2012r. Nr 14 poz. 81) w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących roślin:

- ✓ objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ objętych ochroną częściową,
- ✓ objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ wymagających ustalenia stref ochrony ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków roślin.

W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową wprowadzone są następujące zakazy: zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania żywych zwierząt, posiadania zwierząt martwych lub ich części, niszczenia siedlisk i ostoi, wybierania, posiadania oraz przechowywania jaj i inne.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących zwierząt, tj.:

- ✓ zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane,
- ✓ zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ostoi.

Niektóre gatunki chronione znalazły się także w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Gatunki zwierząt wymienione w ww. rozporządzeniu, występujące na terenie gminy Osięciny podlegają ochronie.

Parki podworskie

Na obszarze gminy Osięciny, w miejscowościach: Borucin, Borucinek, Jarantowice; Latkowo, Konary, Kościelna Wieś, Osięciny, Pułkownikowo (dwór w ruinie), Krotoszyn, Pocieryn i Szalonki znajdują się parki podworskie. Mimo poważnych przekształceń i odstępstw od pierwotnych

założeń, niektóre z nich prezentują się stosunkowo korzystnie. Generalnie, stan drzew jest dobry, niektóre tylko wymagają prac pielęgnacyjnych.

Lasy ochronne

Za lasy szczególnie chronione, zwane „lasami ochronnymi” mogą być uznane lasy, które:

- ✓ chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowaniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- ✓ chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz obszarach wododziałów,
- ✓ ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- ✓ są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- ✓ stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,
- ✓ mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa.

Na terenie gminy Osiećciny nie występują lasy, które uznane zostały za lasy ochronne.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Ustawa Prawo wodne i Ramowa Dyrektywa Wodna nakładają na państwa członkowskie UE obowiązek ochrony przed ich degradacją zasobową i jakościową co wymaga opracowania i wdrożenia programów ochrony wód podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania ich dobrego stanu.

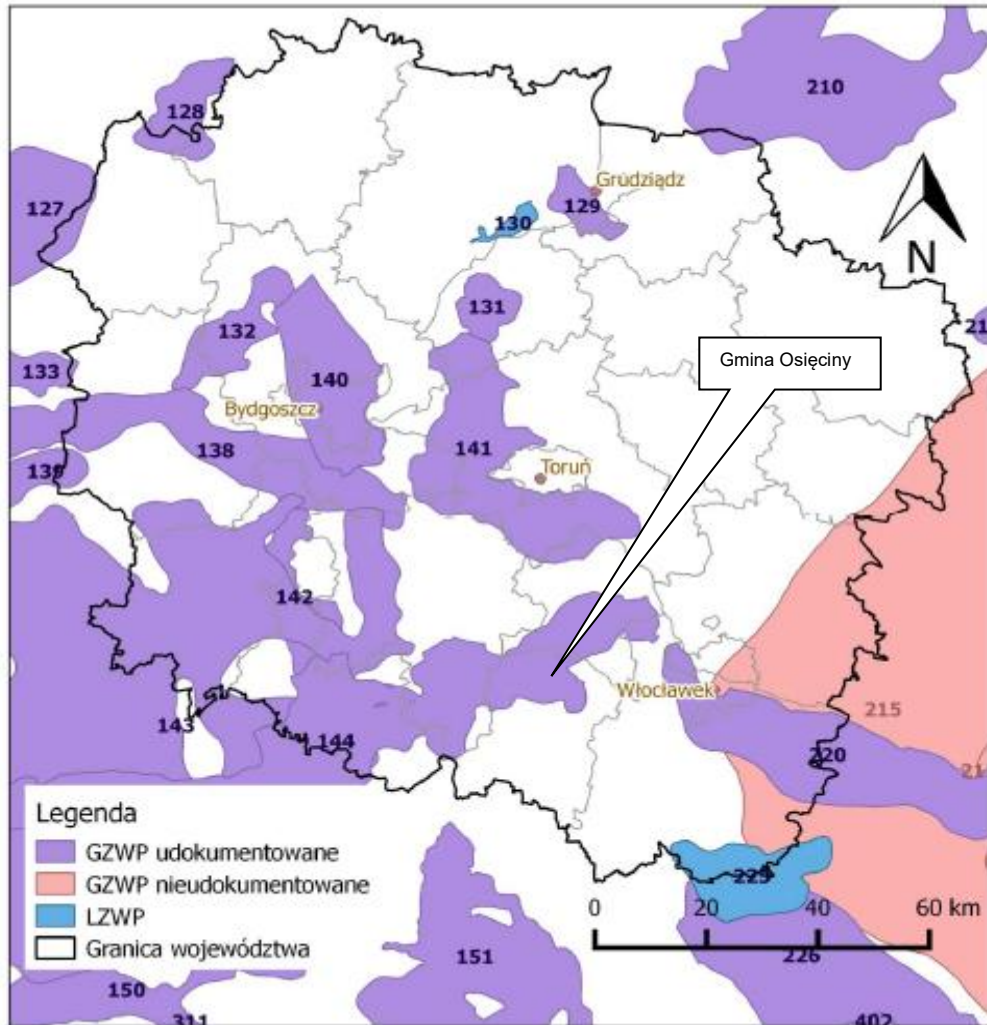
Jednym z ważniejszych zadań polityki państwa jest ochrona wód podziemnych przed degradacją zasobową i jakościową oraz tworzenie warunków racjonalnego nimi gospodarowania. Osiągnięcie tego celu realizowane jest m.in. poprzez koncepcję ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Została ona wypracowana w drugiej połowie lat 80. przez zespół hydrogeologów pod kierownictwem prof. A. S. Kleczkowskiego. Rezultatem podjętych prac było opublikowanie Mapy Obszarów Głównych Zbiorników wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagającej szczególnej ochrony w skali 1:500 000. Treść mapy stanowią: granice GZWP oraz obszary wymagające ochrony. Wyodrębnianie poszczególnych zbiorników dokonano w oparciu o kryterium zasobności, wodonośności i jakości wód podziemnych.

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki, wymagających wody wysokiej jakości.

Środkową część gminy na kierunku wschód-zachód obejmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”.

Zbiornik ten jest jedną z największych i najlepiej poznanych struktur wodonośnych Wielkopolski. We wschodniej części, która leży w granicach województwa kujawsko-pomorskiego, zbiornik ten składa się z kilku bocznych dolin łączących się w dolinę główną. Użytkowy poziom wodonośny jest izolowany od powierzchni terenu miąższą serią osadów słabo przepuszczalnych, głównie glin

zwałowych i mułków. Wody podziemne w dolinie cechują się piętrowością hydrogeochemiczną, co udokumentowane zostało w jego zachodniej części.

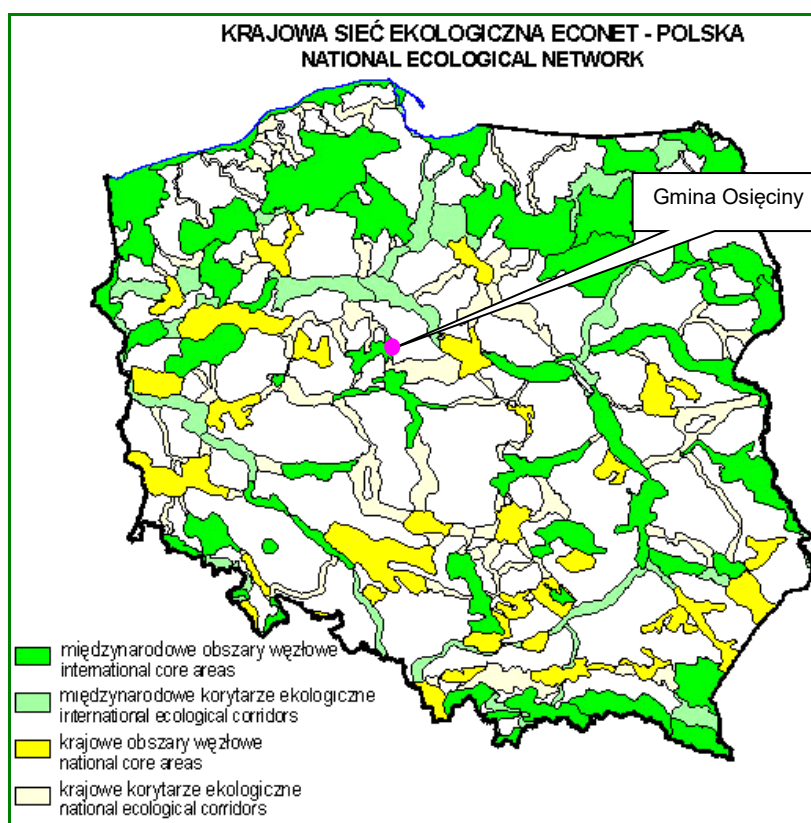
Ryc.4. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Program ochrony środowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024⁴

⁴ Dokument przyjęty Uchwałą NR XXXVI/611/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 25 września 2017 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”

Sieć ekologiczna ECONET

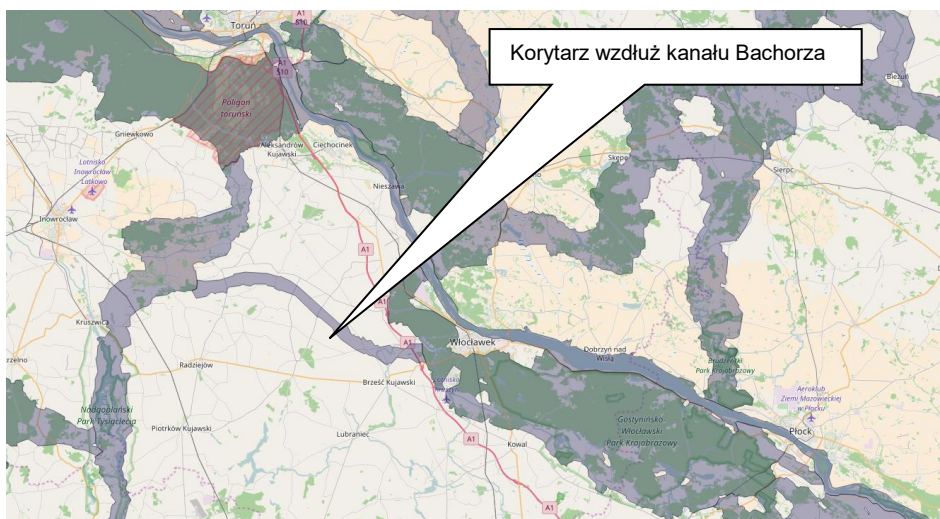
Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku przez zespół Autorów pod kierownictwem dr Anny Liro jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwy), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Ryc.5. Gmina Osiećciny na tle krajowej sieci ekologicznej ECONET

Źródło: Instytut Ochrony Środowiska (www.ios.edu.pl)

Przez obszar województwa kujawsko-pomorskiego prowadzą odnogi korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków wyznaczonych przez PAN w Białowieży: „Północnego” oraz „Północno-Centralnego”. Na terenie gminy Osiećciny wzdłuż kanału Bachorza przebiega fragment korytarza „Północno-Centralnego”, w którym zaleca się ograniczać nową zabudowę i w miarę możliwości wprowadzać zalesienia i zakrzaczenia.

Ryc.6. Gmina Osiećciny na tle korytarza ekologicznych migracji dużych ssaków

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

2.4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na stan środowiska wpływa obecny stan zagospodarowania gminy Osiećciny, w tym głównie infrastruktura techniczna, a także funkcja wykorzystywanego terenu (rolnicza, przemysłowa, usługowa, mieszkaniowa).

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko reguluje rozporządzenie Rady Ministrów w niniejszej sprawie i określa:

- rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz
- przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej.

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko⁵ zalicza się m.in. chów lub hodowlę zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP – przy czym za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę inwentarza). Ponadto zalicza się przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć realizowanych lub zrealizowanych, w tym m.in. instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 220 kV, o długości nie mniejszej niż 15 km.

⁵ Pełny katalog przedsięwzięć znajduje się w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, w niniejszym opracowaniu podano jedynie przykłady, biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁶ zalicza się m.in. następujące rodzaje przedsięwzięć: elektrownie wodne; instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, inne niż instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców w rozumieniu art. 43 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne; sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, a także gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków; cukrownie; gorzelnie; chów lub hodowla zwierząt, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 51, w liczbie nie mniejszej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP).

Jeżeli tego typu przedsięwzięcia byłyby realizowane na terenie gminy wówczas wymagają one przeprowadzenia na etapie planowania oceny ich oddziaływania na środowisko.

Istniejące elementy infrastruktury technicznej w gminie.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Osiećciny zaopatrywana jest w wodę do picia z trzech gminnych ujęć wody posiadających udokumentowane zasoby.

- ✓ Ujęcie wody Kościelnej Wsi o zasobach eksploatacyjnych 164 m³/h, pobór wody 1000 m³/dobę
Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 175/32 i 175/28. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje sołectwa: Kościelna Wieś, Witoldowo, Pilichowo, Belszewo Wieś, Belszewo Kolonia, Bilno, Ujma Mała, Nagórki, Ruszki, Zielińsk, Poczeryn, Bodzanówek, Szalonki, Bartłomiejowice, Krotoszyn, Zagajewice, Osłonki, Zbłęg, Wola Skarbkowa, Żakowice, Lekarzewice, Leonowo i Sęczkowo.

Dla ujęcia sporządzony został „dodatek nr 3 do dokumentacji hydrogeologicznej (1975 i 1980 r.) zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie ujęcia gminnego w miejscowości Kościelna Wieś (obręb ewidencyjny Włodzimierka) ustalający obszar zasobowy ujęcia”, zatwierdzony decyzją Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24.01.2017 r., znak: ŚG-V-7431.91.2016. Wyznaczony obszar zasobowy posiada powierzchnię ok. 3,4 m². Jego zasięg ułatwi Gminie Osiećciny właściwe opiniowanie lokalizacji otworów studziennych projektowanych w sąsiedztwie ujęcia. Ujęcie nie wymaga ustanowienia strefy ochrony pośredniej – czas filtracji do warstwy wodonośnej wynosi od 46 do 64 lat.

- ✓ Ujęcie wody Osiećciny o zasobach eksploatacyjnych 76 m³/h, pobór wody 1500 m³/dobę
Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 612/2 i 612/4. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje sołectwa: Osiećciny, Karolin, Osiećciny Wieś.
- ✓ Ujęcie wody w Latkowie o wydajności 53 m³/h, pobór wody 300 m³/dobę
Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 71/6. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje sołectwa: Jarantowice, Borucin, Borucinek i Samszyce.

⁶ J.w.

Dla przedmiotowych ujęć nie zostały ustanowione w drodze aktu prawa miejscowego oraz decyzji strefy ochronne obejmujące tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Do rezygnacji z wyznaczenia terenu ochrony pośredniej przedmiotowych ujęć oraz do ograniczenia strefy ochronnej tylko do terenu ochrony bezpośredniej upoważniły warunki geologiczne i hydrogeologiczne.

Gmina posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia w wodę odbiorców w swoich granicach administracyjnych. **Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa.** Z analizy zasięgu sieci systemu gminnych wodociągów wynika, że na terenie gminy istnieją pojedyncze tereny poza zasięgiem obsługi sieci wodociągowej, wymagające rozbudowy sieci. Dotyczy to rejonów, gdzie zabudowa mieszkaniowa znajduje się w stanie rozproszonym, głównie na obrzeżach gminy.

Zgodnie z Art. 83. ust.3 i 4 Prawa wodnego budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków, natomiast w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ten sam co systemy kanalizacji zbiorczej poziom ochrony środowiska.

Uchwałą nr XXIV/440/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2016 r. wyznaczono **aglomerację Osiećnicy o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 3267 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Osiećnicy**, której obszar obejmuje część miejscowości Osiećnicy oraz części wsi: Osiećnicy Wieś, Latkowo, Jarantowice z terenu gminy Osiećnicy. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana na dz. nr ewid. 588/1 w obrębie Osiećnicy o przepustowości $Q_{dmax} = 800\text{m}^3/\text{dobę}$, $Q_{d\text{średnie}} = 700\text{m}^3/\text{dobę}$. Oczyszczalnia nie jest w pełni wykorzystana. Przedmiotowa oczyszczalnia zlokalizowana jest w zlewni rzeki Zgłowiączki. Eksploatacja oczyszczalni oraz zrzut ścieków oczyszczonych do rowu melioracyjnego GP-C (ziemi) odbywa się na podstawie wydanego pozwolenia wodnoprawnego – decyzja Nr O.T.I.6223-17/10 Starosty Radziejowskiego z dnia 11 czerwca 2010 r. z późn. zm., obowiązującego do dnia 15 maja 2020 r.

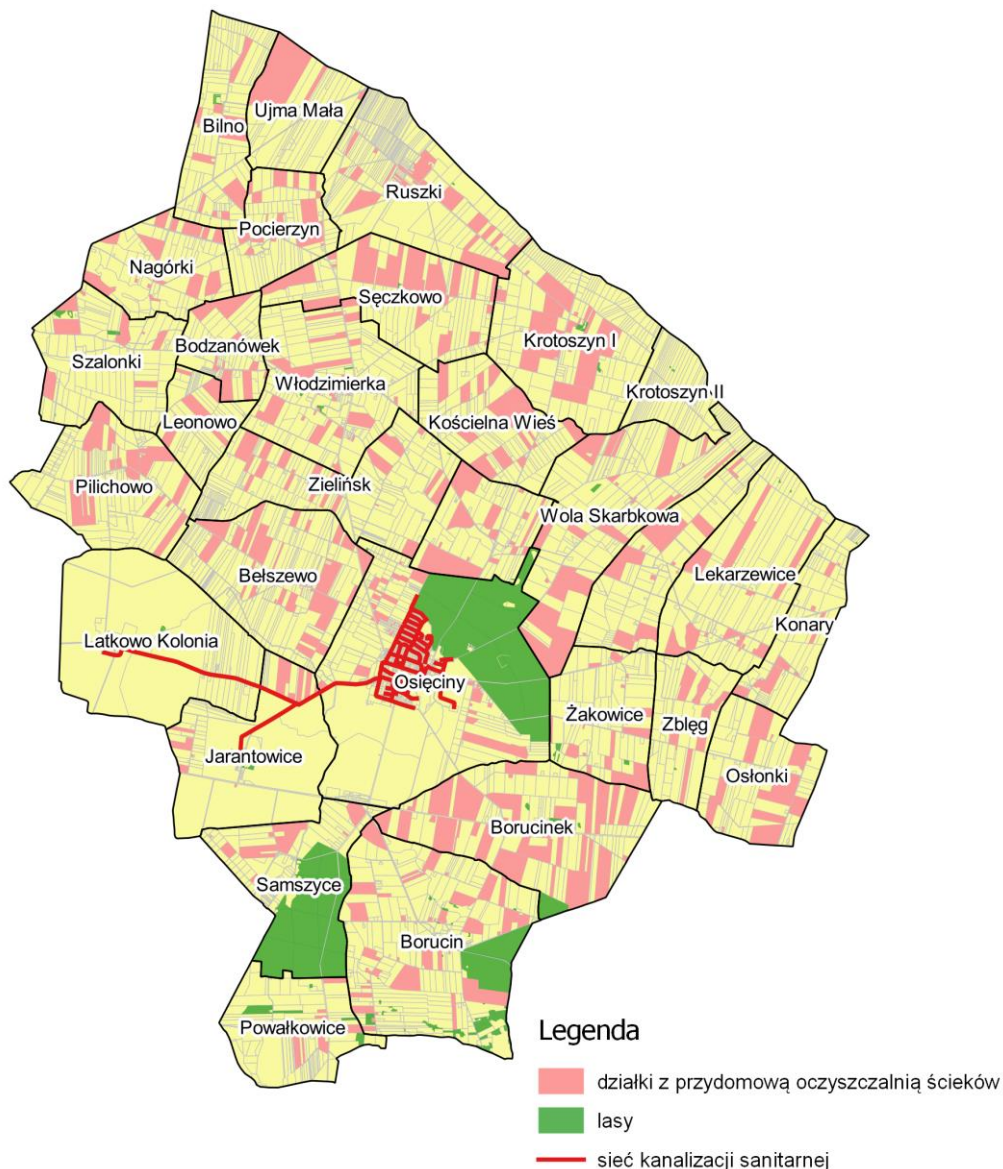
Ilość ścieków kierowanych do oczyszczalni ścieków wynosi $284\text{m}^3/\text{d}$, z czego $2,7\text{m}^3/\text{d}$ stanowią ścieki dowożone (zarówno z terenu aglomeracji, jak również spoza obszaru aglomeracji), $64,9\text{m}^3/\text{d}$ – ścieki pochodzące z przedsiębiorstwa usługowego wytwarzającego ścieki o charakterze przemysłowym oraz obiektów użyteczności publicznej. Jakość oczyszczonych ścieków odprowadzanych z oczyszczalni ścieków do odbiornika spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jaki należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800). Dla przedmiotowej oczyszczalni planowane są inwestycje związane z modernizacją gospodarki osadowej.

Długość istniejącej na terenie aglomeracji **sieci kanalizacyjnej** wynosi 27,8 km, w tym 20,8 km to kanalizacja grawitacyjna; 7,0 km to kanalizacja tłoczna). Do istniejącej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 2 908 mieszkańców.

Na terenie gminy jest wiele miejscowości o rozproszonej zabudowie, na terenie których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W tej sytuacji możliwym do realizacji rozwiązaniem mogą być małe **przydomowe oczyszczalnie ścieków**. Na terenie gminy Osiećnicy, według stanu na koniec 2016 r., funkcjonują 573 przydomowe oczyszczalnie ścieków: 12 w miejscowości Bilno, 7 w miejscowości Ujma Mała, 29 w miejscowości Ruszki, 21 w miejscowości

Pocierzyn, 18 w miejscowości Nagórki, 29 w miejscowości Sęczkowo, 13 w miejscowości Włodzimierka, 24 w miejscowości Kościelna Wieś, 10 w miejscowości Witoldowo, 10 w miejscowości Pieńki Kościelskie, 23 w miejscowości Krotoszyn, 10 w miejscowości Bodzanówek, 9 w miejscowości Szalonki, 24 w miejscowości Pilichowo, 6 w miejscowości Leonowo, 31 w miejscowości Wola Skarbkowa, 15 w miejscowości Zagajewice, 15 w miejscowości Lekarzewice, 9 w miejscowości Konary, 19 w miejscowości Osłonki, 7 w miejscowości Zblęg, 16 w miejscowości Żakowice, 9 w miejscowości Karolin, 15 w miejscowości Zielińsk, 7 w miejscowości Pułkownikowo, 22 w miejscowości Bartłomiejowice, 41 w miejscowości Bełszewo, 13 w miejscowości Jarantowice, 12 w miejscowości Samszyce, 44 w miejscowości Borucin, 15 w miejscowości Powąłkowice, 43 w miejscowości Borucinek i 20 w miejscowości Osięciny. 12 przydomowych oczyszczalni ścieków usytuowanych jest w obszarze aglomeracji Osięciny.

Gmina Osięciny wspiera ich budowę, szczególnie w miejscach rozproszonej zabudowy, gdzie nie ma możliwości włączenia do gminnej kanalizacji, a realizacja sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna. Rada Gminy Osięciny w dniu 12 kwietnia 2010 r. podjęła Uchwałę Nr XXXIII/225/2010 o zasadach budowy i finansowania przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina stara się również kontrolować właściwe opróżnianie oraz eksploatację zbiorników wchodzących w skład przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ryc.7. Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne dla terenu Gminy Osięciny

Wskaźnik skanalizowania do zwodociągowania na terenie gminy wynosi około 32,9 co oznacza, że na każdych 100 osób korzystających z sieci wodociągowej 33 osoby korzystają z sieci kanalizacyjnej.

Gospodarka energetyczna

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji **Toruń Elana – Włocławek Azoty**, o długości ok. 10,6 km. Dla ww. linii elektroenergetycznej wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach).

Zaopatrzenie gminy Osiećnicy w energię elektryczną oparte jest na dostawach Zakładu Energetycznego Energa-Operator S.A. Oddział w Toruniu.

Źródłem zasilania gminy Osiećnicy w energię elektryczną jest GPZ 110/15 kV w Lubrańcu, Piotrkowie Kujawskim i Radziejowie. Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć rozdzielczą, wyprowadzonych z GPZ napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15 kV zasilających stacje transformatorowe SN/15 kV i dalej poprzez sieć rozdzielczą linii nn 0,4 kV. Rozwój sieci elektroenergetycznej będzie następował w oparciu o rezerwy istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej oraz budowę nowych linii w zależności od potrzeb gminy i możliwości finansowych gestora sieci.

Na terenie Gminy znajdują się ciągi główne linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV relacji: GPZ Lubraniec – Brześć Cukrownia, GPZ Piotrków – Bądkowo, GPZ Radziejów – Krotoszyn, GPZ Radziejów – Osiećnicy.

Wytyczne dotyczące użytkowania terenu w pasach technologicznych istniejących linii elektroenergetycznych:

- warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasach technologicznych należy uzgadniać z właścicielem linii elektroenergetycznych,
- w pasach technologicznych nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących linii,
- pod liniami nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesiania terenów rolnych w pasach technologicznych linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasów technologicznych linii i w ich najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

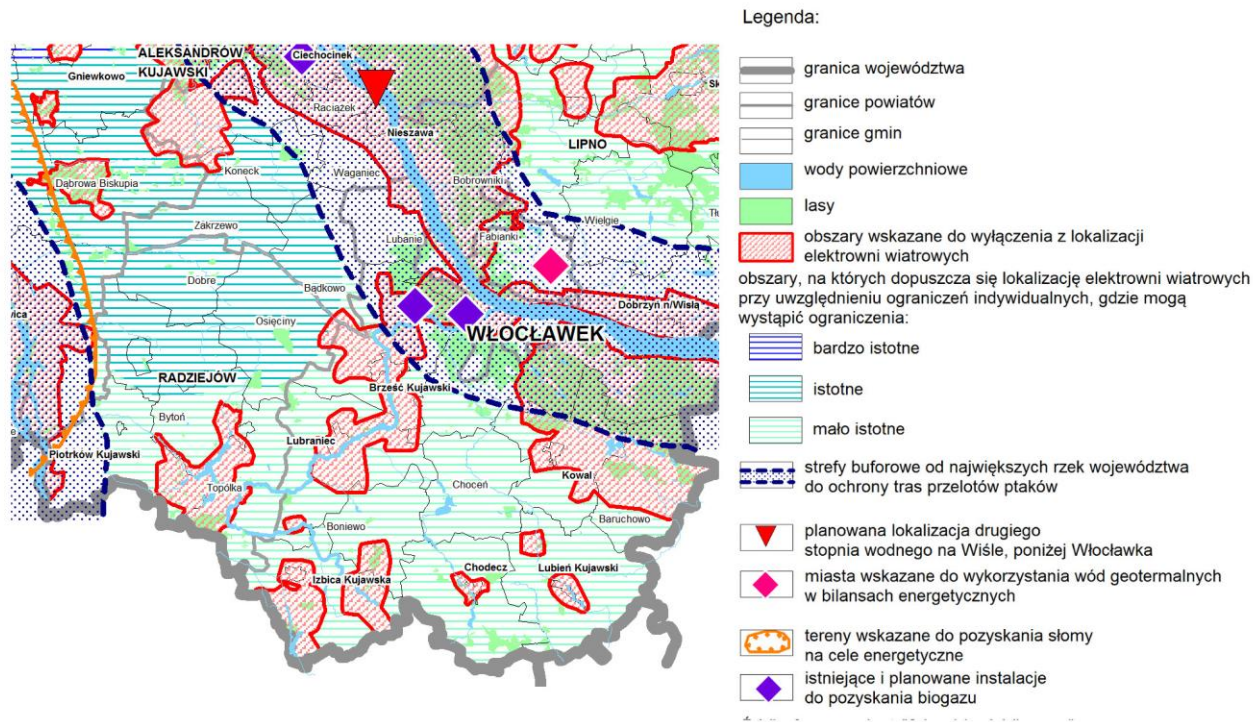
W ostatnich latach nastąpił szybki rozwój sieci telefonicznej, przede wszystkim telefonii komórkowej dlatego konieczna była realizacja na terenie gminy **trzech stacji bazowych telefonii komórkowej** (Osiećnicy skrzyżowanie dz. 507, przy oczyszczalni ścieków dz. 588/1 i przy ul. Traugutta dz. 606/3).

Energetyka wiatrowa

Na terenie gminy Osiećnicy zlokalizowanych jest **7 generatorów energii wiatrowej**:

- w miejscowości Bilno 2 elektrownie o mocy 150 kW każda - wysokość wieży 50 m, rozpiętość wirnika 32 m,
- w miejscowości Bartłomiejowice 2 elektrownie o mocy 150 kW każda - wysokość wieży 30 m, rozpiętość wirnika 22 m,
- w miejscowości Belszewo 1 elektrownia o mocy 150 kW - wysokość wieży 30 m, rozpiętość wirnika 22 m,
- w miejscowości Szalonki 2 elektrownie: jedna o mocy 200 kW - wysokość wieży 47,5 m, rozpiętość wirnika 25 m, druga o mocy 600 kW – wysokość wieży 75 m, średnica wirnika 60 m,

Wg opracowania pt. „Odnawialne źródła energii - zasady i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego” sporządzonego przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, gmina Osiećciny położona jest w obszarze, na którym dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych przy uwzględnieniu ograniczeń indywidualnych, gdzie mogą wystąpić istotne ograniczenia przyrodniczo-rolnicze.

Ryc.8. Gmina Osiećciny na tle mapy pt. „Ograniczenia rozwoju energetyki wiatrowej” (fragment mapy)

Źródło: Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku (www.biuro-planowania.pl)

Lokalizacja nowych elektrowni wiatrowych możliwa będzie przy respektowaniu wymogów prawnych dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a w szczególności ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961), przepisów dotyczących obszarów podlegających ochronie prawnej oraz norm dotyczących hałasu.

Zgodnie z art. 4. 1. ww. Ustawy „Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa - od elektrowni wiatrowej - jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”.

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Osiećciny przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia systemu krajowego (ciśnienie nominalne 8,4 MPa) Dn 700 relacji Gustorzyn – Mogilno, którego długość na terenie gminy Osiećciny wynosi 13,04 km.

Przebiegający przez obszar gminy gazociąg jest ograniczeniem dla różnych form zagospodarowania terenu. Możliwość lokalizowania zabudowy w jego pobliżu regulują przepisy odrębne⁷. Strefa kontrolowana z zakazem zabudowy, od osi gazociągu, wynosi od 30m dla wolnostojących budynków niemieszkalnych, 50m budynków mieszkalnych zabudowy jedno i wielorodzinnej do 75m dla obiektów zakładów przemysłowych.

Na terenie gminy nie występuje sieć gazowa dystrybucyjna, w związku z powyższym nie została rozwinięta gospodarka gazem przewodowym.

Gospodarka odpadami

Zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia, zdrowia ludzi i ochronę środowiska określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 21 z późn. zm.).

Odpady zbierane w gminie Osięciny unieszkodliwiane są w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (region 3 południowy) z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Machnaczu (gmina Brześć Kujawski), Inowrocławiu (gm. Inowrocław), Służewie (gm. Aleksandrów Kujawski). RIPOK-i te wyposażone są w instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów; instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Na terenie gminy, w miejscowości Osięciny zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W miejscowości Borucinek znajdowało się gminne składowisko odpadów komunalnych, które zostało zrekultywowane.

⁷ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie, normy branżowe z zakresu elektroenergetyki

Instalacje:	
MBP	– Mechaniczno-Biologiczne Przetwarzanie Zmieszanych odpadów komunalnych
Z	– Przetwarzanie odpadów zielonych i innych bioodpadów
SK	– Składowisko odpadów (komunalnych)
SP	– Spalarnia odpadów komunalnych
Sort	– Sortownia odpadów powiązana funkcjonalnie ze spalarnią
	Niebieskie pole oznacza istniejącą instalację RIPOK
	Żółte pole oznacza planowaną instalację RIPOK
	Obwódka oznacza planowaną instalację ponadregionalną

Ryc.9. Instalacje RIPOK funkcjonujące i planowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty uchwałą nr XXXII/545/17 sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r.

Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu gminy

Tereny usługowo-produkcyjne

Tereny zabudowy usługowej koncentrują się we wsi gminnej Osiecinie. Zlokalizowane są tu wszystkie podstawowe usługi publiczne i niepubliczne dostępne na terenie gminy.

Zabudowa produkcyjna i produkcyjno-usługowa występuje we wsi Osiecinie oraz w obrębach Zbłęg, Jarantowice, Krotoszyn i Pocieryn.

Największe gospodarstwa rolno-hodowlane zajmujące się **hodowlą drobiu** zlokalizowane są w miejscowości Borucin, Samszyce i Pieńki Kościelskie (obręb geodezyjny Kościelna Wieś).

Hodowlą bydła zajmuje się Ośrodek Hodowli Zarodowej Osięciny Sp. z o.o., z siedzibami w Osięcinach, Latkowie, Jarantowicach oraz Lekarzewicach. W miejscowości Karolin (obręb geodezyjny Osięciny) usytuowana jest **duża hodowla norek i lisów**. Niniejsze hodowle stwarzają uciążliwości w postaci zanieczyszczeń powietrza oraz odorów, głównie dla najbliższego otoczenia (szczególnie wiosną i latem).

Tereny mieszkaniowe i komunikacja

Tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej, rekreacyjnej stanowią 3,32% powierzchni gminy. Tereny mieszkaniowe koncentrują się w miejscowości gminnej Osięciny. Spośród 6585 wszystkich budynków⁸ zlokalizowanych na terenie gminy, 2334 (ponad 35%) zlokalizowanych jest w obrębie Osięciny, natomiast spośród zlokalizowanych na terenie gminy 2030 budynków mieszkalnych w obrębie Osięciny znajduje się 939 (ponad 46%). Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Poza miejscowością gminną zabudowa mieszkaniowa (jednorodzinna i w zabudowie zagrodowej) jest rozproszona, zlokalizowana wzdłuż wybranych dróg. Większe skupiska zabudowy występują w Kościelnej Wsi, Ruszkach, Pilichowie, Belszewie i Powałkowicach.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, poza miejscowością gminną, występuje w Jarantowicach, Latkowie Kolonii i związana była z funkcjonującymi w tych miejscowościach Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi.

Gmina jest dobrze skomunikowana, przebiega przez nią droga krajowa nr 62, dwie drogi wojewódzkie (nr 267 i 301). Gmina posiada również dobrze rozwiniętą, gęstą sieć publicznych dróg powiatowych i gminnych

Uwarunkowania przyrodnicze gminy Osięciny oraz sieć osadnicza, komunikacyjna i infrastrukturalna pozwalają, biorąc pod uwagę planowane przeznaczenia terenów, na wskazanie obszarów, w których potencjalnie najwięcej wystąpi negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku przedsięwzięć dotyczących realizacji liniowych systemów infrastruktury technicznej będą to:

- w transporcie drogowym – zakres negatywnych oddziaływań uzależniony jest w dużym stopniu od sposobu realizacji inwestycji. Zastosowanie w trakcie budowy i eksploatacji proekologicznych metod może w znaczny sposób zmniejszyć niekorzystne skutki. Efektem pozytywnym realizacji dróg będzie zmniejszenie szkodliwych emisji i poprawa klimatu akustycznego w obrębie terenów intensywnie zabudowanych,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnych systemu rozdzielczego – zakres negatywnych oddziaływań związany jest jedynie bezpośrednio z samą inwestycją (np. podczas realizacji robót budowlanych w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia może występować lokalny, krótkotrwały wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, mogą wystąpić uciążliwości związane z emisją hałasu i wibracjami, powodowane pracą maszyn, czy też powstawać odpady). Efektem pozytywnym budowy sieci kanalizacyjnej będzie zmniejszenie emisji substancji złośliwych i biologicznie czynnych podczas opróżniania szamb oraz porządkowanie gospodarki ściekowej w gminie.

⁸ Wg danych pochodzących z EGiB udostępnionych przez Starostę Radziejowskiego w marcu 2017 r.

- budowa linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV(zgodnie z wnioskiem Energa Operator SA na terenie gminy planowana jest budowa linii elektroenergetycznej 110 kV relacji planowany GPZ w Bądkowie – GPZ Radziejów). Przebieg tej linii nie został jeszcze ustalony dlatego trudno już teraz mówić o jej oddziaływaniu zarówno na ludzi jak i na szeroko pojęte środowisko
- budowa sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia związanych z rozwojem gminy.

Ponadto obszary, na których będzie następowała intensyfikacja rozwoju oraz kumulowanie się oddziaływań i skutków w środowisku, będzie generować powstawanie problemów i konfliktów na płaszczyźnie funkcjonalno – przestrzennej i ekologicznej, przede wszystkim w strefie W1 – wielofunkcyjnej miejscowości gminnej Osięciny oraz W2 – wielofunkcyjnej gospodarczo-mieszkaniowej.

Podsumowując opisany aktualny stan poszczególnych komponentów środowiska można wyróżnić następujące problemy środowiskowe, występujące na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem:

- zanieczyszczenia powietrza – pogorszenie stanu atmosfery,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- hałas komunikacyjny,
- zagrożenie deficytem wody dla potrzeb rolnictwa,
- presja zabudowy na tereny otwarte (konieczność wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ewentualne zmniejszenie areалу gleb wykorzystywanych rolniczo) oraz uzupełnianie istniejącej zabudowy.

3. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOT. OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DN. 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Realizacja projektu studium wprowadzi do środowiska, co jest oczywiste, szereg różnego rodzaju zmian. Będą to zmiany zarówno pozytywne jak i negatywne. Analiza przedstawionych wcześniej ustaleń i zapisów pozwala przypuszczać, że w ogólnym bilansie zmian pozytywnych powinno być więcej. W świetle tego wydaje się iż najistotniejszym problemem jest pełna realizacja wszystkich zapisów odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do środowiska. W rozdziale 2.3. niniejszego opracowania dokonano analizy form ochrony przyrody w gminie. W rozdziale 4. przedstawione zostaną główne problemy ochrony środowiska dla istniejących obszarów (form) biorąc pod uwagę zapisy projektu studium.

Szczególne konsekwencja w zakresie maksymalnej ochrony środowiska powinna dotyczyć **zachowania korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym** w dolinie Kanału Bachorzy, który stanowi jeden z warunków zachowania równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, jednego z aspektów realizacji zrównoważonego rozwoju.

Ochrona korytarzy ekologicznych wiąże się z wprowadzaniem w opracowaniach planistycznych ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu.

Nie można zatem pod żadnym pozorem dopuścić do ingerencji człowieka w wyniku której wspomniany obszar mógłby utracić swoją funkcję.

Drugim istotnym problemem jest **wzbogacenie obszaru gminy w powierzchnie biologicznie czynne**. Niezbędne jest w tym zakresie pełne respektowanie zapisów studium określających intensywność zabudowy. Niestety, wzorem wielu doświadczeń, należy liczyć się z różnego rodzaju naciskami i wybiegami inwestorów aby uzyskać jak najwyższy wskaźnik zabudowy na swoim terenie. Brak konsekwencji stosownych władz w tym zakresie może doprowadzić do nadmiernego zagęszczenia zabudowy, a w efekcie końcowym ograniczenia możliwości wprowadzenia zieleni.

Kolejnym ważnym problemem jest **zabezpieczenie czystości wód podziemnych**. W tym przypadku niezbędna jest pełna realizacja zapisów odnoszących się do gospodarki wodno-ściekowej. Nie można dopuścić do sytuacji aby duże zainwestowane obszary pozbawione były sieci kanalizacyjnej. Rozwiązania obejmujące budowę tymczasowych szczelnych zbiorników na nieczystości płynne powinny być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach i na czas ściśle określony. W świetle tego wydaje się, że nowa zabudowa powinna być realizowana tylko na terenach posiadających pełne uzbrojenie w infrastrukturę techniczną. W odniesieniu do stosunków wodnych należy również zwrócić uwagę na konieczność maksymalnego zachowania elementów powierzchniowej sieci hydrograficznej. Rozwiązania techniczne z zakresu podziemnej infrastruktury technicznej oraz fundamentowania budynków i budowli powinny ograniczać do maksimum ochronę istniejących zbiorników wód powierzchniowych.

Wskaźnik skanalizowania do zwodociągowania na terenie gminy wynosi około 33%, co oznacza, że na każde 100 osób korzystających z sieci wodociągowej 33 osoby korzystają z sieci kanalizacyjnej. W gminie Osiećciny działa 1 oczyszczalnia ścieków.

Na podstawie przepisów Prawa wodnego oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, uchwałą NR XXIV/440/16 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2016 r. wyznaczył aglomerację Osiećciny o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 3267 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Osiećciny, której obszar obejmuje część miejscowości Osiećciny oraz części wsi: Osiećciny Wieś, Latkowo, Jarantowice z terenu gminy Osiećciny.

W miejscowościach o rozproszonej zabudowie, na terenie których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia, w celu rozwiązania problemu oczyszczania ścieków powstają przydomowe oczyszczalnie ścieków (łącznie jest ich 573 – stan na koniec 2016r.).

Należy prowadzić sukcesywne inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, aby maksymalnie ograniczyć szkodliwe oddziaływanie dla środowiska, a jednocześnie podnieść standard życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Kolejnym elementem środowiska, który wymaga szczególnego potraktowania są grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz obszary cenne przyrodniczo, takie jak pomniki przyrody czy użytki ekologiczne.

Grunty rolne chronione są na podstawie wspomnianej już ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 1995 r. Ochrona ta polega zwłaszcza na ograniczaniu zmiany przeznaczenia gruntów o najwyższej wartości bonitacyjnej (grunty klas I-III) na cele nierolnicze. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zmiana przeznaczenia gruntów (poza terenem miejskim) stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi i uzyskiwana jest na etapie sporządzania planu miejscowego. Ochrona gleby zmierza nie tylko do zmniejszania uciążliwości działań człowieka na środowisko, ale także do renaturalizacji terenów już zniszczonych i przywracania ponownie ich funkcji przyrodzie. W celu ochrony ziemi i gleby podejmowanie mogą być następujące działania:

- **ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych.** Działania takie mogą obejmować zarówno inwestycje w nowe technologie (lub modernizację już istniejących), jak i propagowanie określonych środków transportu. Zagadnienia te ściśle łączą się zarówno z ochroną powietrza jak i wody, bo ich stan bezpośrednio wpływa na skażenie gleb,
- **ograniczenie uciążliwości rolnictwa dla środowiska.** Działania takie mogą obejmować zarówno ograniczenie intensywności produkcji (farmy wielkoprzemysłowe, monokulturowe gospodarstwa, mniejsze nawożenie itp.) jak i też biologiczną ochronę upraw, stosowanie płodozmianu czy ograniczenie zmian krajobrazu poprzez m.in. zachowanie zadrzewień śródpolnych,
- **przywracanie prawidłowych stosunków wodnych co zapobiega m in. stepowieniu.** Możliwe jest tutaj zarówno stosowanie ochrony biernej (np. obszary chronionego krajobrazu, rezerваты itp.), jak i czynnej (np. mała retencja, prawidłowa melioracja, nasadzenia drzew),
- **odpowiednia edukacja ekologiczna** (uświadomienie społeczeństwa odnośnie szkodliwości wypalania traw, czy zaśmiecania lasów),
- **budowanie bezpiecznych składowisk odpadów i wysypisk śmieci** (lub modernizacja już istniejących). Chodzi tutaj nie tylko o odizolowanie od środowiska takich terenów, ale

także o ich rekultywację po okresie użytkowania. Z zagadnieniem tym wiąże się także recykling i segregacja śmieci.

Na terenie gminy Osiećciny ustanowione zostały dwa pomniki przyrody, w miejscowości Sęczkowo i Lekarzewice. W stosunku do pomników przyrody mogą zostać wprowadzone m.in. następujące zakazy:

- zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- zakaz uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- zakaz umieszczania tablic reklamowych.

Ponadto na analizowanym obszarze znajdują się 2 **użytki ekologiczne** w postaci bagien, mieszczących się w Osiećcinach i Samszycach, które również podlegają pewnym rygorom z zakresu ochrony, są to .m.in. zakazy:

- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości;
- zaśmiecania obiektu i terenów wokół niego;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody;
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- wypalania roślinności i pozostałości roślinnych, wydobywania skał, minerałów, torfu oraz niszczenia gleby.

Realizacja przewidywanych ustaleń studium nie będzie miała znaczącego wpływu na obszary podlegające ochronie, pod warunkiem przestrzegania wszelkich nakazów i zakazów związanych użytkowaniem obszarów i obiektów.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM A ICH ODNIESIENIE W STUDIUM

Znaczna ilość dokumentów międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych wiąże się problematyką ochrony środowiska. Poniżej znajduje się przegląd zapisów w zakresie celów założonych w najważniejszych dokumentach strategicznych i operacyjnych.

Warto nadmienić, że cele ochrony środowiska przyjmowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez egzekwowanie odpowiednich aktów prawnych⁹, w tym bezpośrednio wdrożenie dyrektyw Wspólnot Europejskich, czy też opracowane są zgodnie z zaleceniami międzynarodowych konwencji.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r.

Polska podpisując w czerwcu 1992 roku w Rio de Janeiro **Konwencję o różnorodności biologicznej**, a w roku 1996 ją ratyfikując, stała się jej pełnoprawną stroną i przyjęła na siebie wszystkie zobowiązania wynikające z tego ważnego dokumentu. Zdefiniowano tu założenia zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Przyjęto trzy cele konwencji: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.

Konwencja wprowadziła m.in. obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, informowania o szkodach powstałych w środowisku przyrodniczym danego kraju i szybkiego reagowania na nie.

Najważniejszym organem konwencji jest Konferencja Stron, dokonująca przeglądu wdrażania konwencji oraz podejmująca decyzje określające zadania dla stron i sekretariatu konwencji. Trzynaste spotkanie Konferencji Stron odbyło się w grudniu 2016 r. w Cancun (Meksyk).

Projekt studium maksymalnie jak to możliwe, równorzędnie traktuje racje społeczne, ekonomiczne i ekologiczne, z naciskiem na środowisko.

⁹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Zatem już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r.

Wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym m.in.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne; ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniach planistycznych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Agenda XXI - Globalny Program Działania na XXI wiek

W części II „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, znajduje się odniesienie do problematyki ochrony środowiska: potrzeba badań środowiska, zapobieganie zagrożeniom, zwalczanie negatywnych zjawisk w środowisku, ochrona zasobów środowiska, bezpieczna gospodarka itd.

Przyjmuje się, że projekt studium wpisuje się w ten program – ustalenia ściśle wiążą się z ochroną zasobów środowiska i bezpieczną gospodarką.

Cele Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals* - SDGs)

Spółeczność międzynarodowa uzgodniła podczas konferencji nt. Zrównoważonego Rozwoju - Rio+20 „The Future We Want” (w czerwcu 2012 r.) wypracowanie nowych Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals* - SDGs), które będą zasadniczym elementem nowej agendy rozwojowej po 2015 r. Dotychczasowa agenda rozwojowa oparta była na tzw. Milenijnych Celach Rozwoju (MDGs) przyjętych w 2000 r., które miały zostać wypełnione do 2015 r. Przyjęto wówczas osiem MDGs, przy czym cele te nie były negocjowane w procesie międzynarodowym, a opracowane przez komitet ekspertów. Nie zostały one w całości zrealizowane, zatem działania na rzecz ich realizacji po roku 2015 zostały włączone do SDGs.

Propozycja SDGs zawiera 17 celów głównych i 169 powiązanych z nimi zadań. Dużym osiągnięciem dotychczasowych międzynarodowych i unijnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju jest uznanie znaczenia wymiaru środowiskowego dla zapewnienia wzrostu potencjału na świecie i tworzenia odpowiednich warunków życia dla obecnych i przyszłych pokoleń. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi, efektywność energetyczna, zapewnienie powszechnego dostępu do wody, usług sanitarnych, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zapewnienie rozwoju usług ekosystemowych, zrównoważone leśnictwo, wprowadzanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji (SCP) oraz adaptacja do zmian klimatu to główne działania środowiskowe na rzecz walki z ubóstwem oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Wymienione obszary znalazły satysfakcjonujące odzwierciedlenie w postaci propozycji konkretnych SDGs.

Dokument „Transforming Our World: The 2030 Agenda for Global Action” został przyjęty podczas Szczytu ONZ w Nowym Jorku, 25 września 2015 r.¹⁰ Zgodnie z jej założeniami uzgodnione na poziomie globalnym cele znajdują swoje przełożenie w działaniach krajowych i na poziomie regionalnym, uwzględniających lokalne uwarunkowania.

Cele ustanowione na szczeblu krajowym

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Przyjęta w 1997r. Konstytucja stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5). Ustala, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74). Do jej zapisów jako podstawowego prawa w Polsce odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne.

¹⁰ Polska wersja językowa dokumentu: "Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030" znajduje się na stronie internetowej poświęconej działalności ONZ pod adresem: <http://www.un.org.pl/agenda-2030-rezolucja>

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Podstawowym dokumentem krajowym z zakresu ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009r. (M.P. 2009 nr 34, poz. 501)¹¹. Zgodnie z polityką ekologiczną, zasady ochrony środowiska i przyrody powinny być uwzględnione w planach zagospodarowania przestrzennego. Chodzi o wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie ocen oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopaliny, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Kierunki działań zawarte w Polityce ekologicznej państwa, w tym:

- ✓ poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
- ✓ poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ✓ zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000,
- ✓ racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ✓ przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych,
- ✓ rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Polityka wskazuje podstawowe instrumenty pozwalające gminom na racjonalną gospodarkę terenami oraz podkreśla szczególną rolę jaką spełnia planowanie przestrzenne., przy czym konieczne jest:

- ✓ wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- ✓ uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ✓ określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- ✓ wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopaliny przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie,
- ✓ uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030r.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie:

- przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju do 2030 roku,

¹¹ Dokument nie był aktualizowany po 2016 r.

- określono cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju,
- wskazano zasady, według których działalność człowieka powinna być realizowana w przestrzeni.

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- **poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,**
- wzmocnienia odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- systematycznej budowy i **utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego** (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia (SOR) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą **pięciu pułapek rozwojowych**: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

W *Strategii* zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też **podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem**, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów). Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem nowych, zintegrowanych strategii rozwoju, które posłużą do realizacji założonych celów i uszczegółowienia zapisów SOR.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia **nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony**. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W *Strategii* wyszczególniono także **cele szczegółowe**:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz **obszary wpływające na osiągnięcie celów *Strategii***: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków w terminach określonych w Programie. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015 i 2017.

V aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2017)

Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021.

AKPOŚK 2017 dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38,8 mln), w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Z przedstawionych przez aglomeracje zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach piątej aktualizacji planowane jest wybudowanie 116 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji na 1010 oczyszczalniach. Planowane jest również

wybudowanie 14 661 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 506 km sieci istniejącej. Potrzeby finansowe na realizację ww. przedsięwzięć wynoszą 27,85 mld zł.

MASTER PLAN

Następstwem zatwierdzenia piątej aktualizacji KPOŚK było stworzenie nowej wersji Master Planu dla dyrektywy ściekowej. Master Plan zawiera zestawienie najważniejszych informacji planistycznych z zakresu gospodarki ściekowej wykazanych w aktualizacji. Dokument został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 r.

Cele ustanowione na szczeblu wojewódzkim

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, przyjęta uchwałą Nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r.

W dokumencie przyjęto następującą misję rozwoju województwa: ***Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo***, która była szeroko konsultowana. Wyróżniono następujące priorytety:

- konkurencyjna gospodarka,
 - modernizacja przestrzeni wsi i miast,
 - silna metropolia,
 - nowoczesne społeczeństwo,
- oraz zidentyfikowano osiem celów strategicznych:

- gospodarka i miejsca pracy
- dostępność i spójność
- aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
- innowacyjność
- nowoczesny sektor rolno-spożywczy
- bezpieczeństwo
- sprawne zarządzanie
- tożsamość i dziedzictwo

Jako zasadnicze działania w ramach celu strategicznego „Sprawne zarządzanie” założono zapewnienie właściwego zarządzania na wszystkich szczeblach sektora publicznego w województwie w aspektach administracyjnych jak i przestrzennych. Cel łączy się bezpośrednio z ideą zrównoważonego rozwoju, która rozumiana jest jako racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami ekonomicznymi i środowiskowymi, na rzecz przyszłych pokoleń. W aspekcie przestrzennym podstawą prowadzonych działań powinien być ład przestrzenny.

Założenia celu strategicznego „Sprawne zarządzanie”, będą realizowane m.in. za pomocą takich kierunków działań jak:

- Poprawa zarządzania przestrzenią województwa
- Poprawa efektywności energetycznej
- Propagowanie zrównoważonego „zielonego” budownictwa
- Wspieranie rozwoju sieci gazowych istotnych dla zaopatrzenia województwa
- Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- Rekultywacja oraz renaturyzacja jezior
- Odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym nieistniejących i przekształconych
- Restytucja rodzimych gatunków grzybów, roślin i zwierząt
- Reintrodukcja i odtwarzanie populacji gatunków zwierząt łownych narażonych na wyginięcie
- Rozwój całościowego systemu selektywnego zbierania odpadów i recyklingu odpadów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020

przyjęty przez Komisję Europejską 16 grudnia 2014 r., ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr 7/284/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lutego 2017 r.

Celem głównym RPO WK-P 2014-2020 jest uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców. Działania skierowane na rzecz ochrony i poprawy środowiska zapisane zostały w dwóch osiach priorytetowych:

- 1) oś priorytetowa 3. *Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie*, gdzie zapisano następujące cele do zrealizowania:
 - zwiększony udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii w województwie,
 - zwiększona efektywność energetyczna przedsiębiorstw,
 - zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych,
 - zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych
- 2) oś priorytetowa 4. *Region przyjazny środowisku*, w której założono m.in. realizację następujących celów:
 - zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu,
 - zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie,
 - zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych,
 - wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie.

Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, przyjęty uchwałą Nr XXXVII/611/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2017 r.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne czy monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2017-2020 tj.: zadań własnych samorządu województwa kujawsko-pomorskiego oraz zadań monitorowanych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego czy instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028, przyjęty Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r., opracowany został dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej Unii Europejskiej wyrażanej w szeregu dyrektywach oraz wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady bliskości, a także utworzenia zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska.

Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego zawiera następujące główne części:

- analizę stanu gospodarki odpadami na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie poszczególnych rodzajów odpadów według stanu ilościowego na 31.12.2014 r., a w zakresie RIPOK według stanu na 31.12.2015r.
- prognozę demograficzną dla powiatów województwa i prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami do 2030 r.
- cele i kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarowania odpadami,
- harmonogram realizacji zadań do roku 2022 z perspektywą do 2028 r., których realizację Samorząd Województwa będzie inicjował, wspierał, koordynował bądź opiniował.

Załącznikiem do niniejszego Planu jest Plan inwestycyjny, który określa dla województwa kujawsko-pomorskiego, potrzebną infrastrukturę dotyczącą odpadów komunalnych.

W obecnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie funkcjonują 4 regiony, gdzie gmina Osiecinny wchodzi w skład Regionu 3 południowego z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Machnacu (gmina Brześć Kujawski), Inowrocławiu (gm. Inowrocław), Służewie (gm. Aleksandrów Kujawski). RIPOK te wyposażone są w instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów; instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Na terenie gminy, w miejscowości Osiecinny zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego Uchwała Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego przyjmuje się zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego regionu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności województwa. Kierunki zagospodarowania województwa kujawsko - pomorskiego odnoszące się do studium, w tym:

W zakresie ochrony środowiska

- ✓ poprawa jakości wód,
- ✓ ustalenie i przestrzeganie standardów zagospodarowania oraz reżimów ochronnych terenów ponad zbiornikami wód podziemnych,
- ✓ zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej, wyłączanych z produkcji rolnej,

W zakresie infrastruktury komunalnej

- ✓ rozbudowa sieci wodociągowej,
- ✓ uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Projektanci jako naczelną zasadę ochrony środowiska zapisaną w projekcie studium, podobnie jak polityki ekologicznej państwa, przyjęli sformułowaną w Konstytucji RP zasadę zrównoważonego rozwoju. Definicję zrównoważonego rozwoju należy rozumieć (za ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska) jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

Prawidłowa gospodarka przestrzenna realizowana na obszarze gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, a także eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócać jego funkcjonowanie. Konieczna jest również poprawa jakości środowiska oraz wzbogacenie jego zasobów i walorów. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiska jest istotnym warunkiem dla osiągnięcia rozwoju zrównoważonego, będącego przecież jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa.

Cele ustanowione na szczeblu lokalnym

Strategia obszaru rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu radziejowskiego na lata 2014-2020 jest dokumentem strategicznym, który wyznaczył najważniejsze kierunki rozwojowe powiatu w perspektywie do 2020 roku. Zasadniczym celem niniejszego dokumentu jest zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu radziejowskiego, w kontekście zarówno obecnych jak i przyszłych procesów rozwoju regionalnego, powodowanych przez różnego rodzaju czynniki o charakterze endogenicznym oraz egzogenicznym, a także przedstawienie opracowanych w toku tworzenia dokumentu, przedsięwzięć strategicznych dla rozwoju.

Wizja rozwoju powiatu radziejowskiego zakłada, że powiat będzie:

- obszarem gwarantującym mieszkańcom dobre warunki życia,
- miejscem wyposażonym w wysokiej jakości infrastrukturę,
- siedzibą strategicznego kapitału społecznego regionu,
- nowoczesnym ośrodkiem przyjaznym środowisku,
- rozwijającym się centrum kultury i rekreacji.

Dla urzeczywistnienia zdefiniowanej wizji rozwoju powiatu radziejowskiego wskazano sześć równorzędnych celów rozwojowych:

1. Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej i gospodarczej powiatu
2. Podniesienie poziomu kapitału społecznego
3. Rozwój i dostosowanie systemu pomocy społecznej do potrzeb oraz zachodzących zmian demograficznych
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych na terenie powiatu
5. Ochrona zabytków oraz kreowanie nowych rozwiązań kulturalno-rekreacyjnych
6. Poprawa świadomości zdrowotnej mieszkańców oraz modernizacja infrastruktury medycznej

W ramach celu 1, 4 oraz 5 realizowane będą przedsięwzięcia wpływające na ochronę i poprawę jakości środowiska na niniejszym obszarze.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Osiećnicy na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020, przyjęty Uchwałą Rady Gminy Osiećnicy Nr XXXV/284/2014 z dnia 30 października 2014 roku.

Celem nadrzędnym programu jest *poprawa poszczególnych elementów środowiska warunkiem zrównoważonego rozwoju Gminy Osiećciny*

W ramach długoterminowej polityki ochrony środowiska do roku 2020 zapisano:

- 1) w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, gdzie głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w gminie są: niska emisja i transport, określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - ograniczenie emisji w sektorze komunalnym:
 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych:
- 2) w zakresie ochrony wód określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - ochrona wód powierzchniowych
 - ochrona wód podziemnych
- 3) w zakresie ochrony powierzchni ziemi określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - ochrona gleb
 - ochrona zasobów kopalin
- 4) w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - racjonalizacja użytkowania wody,
 - zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji,
 - zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- 5) w zakresie ochrony przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - ochrona przed hałasem
 - ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych
- 6) w zakresie gospodarki odpadami kierunek działań jaki powinien być realizowany w Gminie Osiećciny to zmniejszenie ilości odpadów, które podlegają ostatecznemu składowaniu
- 7) w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych określono następujące kierunki działań ekologicznych:
 - Ochrona i rozwój obszarów cennych przyrodniczo
 - Ochrona lasów
- 8) w zakresie edukacji ekologicznej ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Zadania które należy podjąć są następujące:
 - promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
 - edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);
 - rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
 - rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych;
 - włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych.

Strategia rozwoju Gminy Osiećciny na lata 2003-2018, w której określono następującą misję ***Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Osiećciny.***

Ponadto sformułowano cele strategiczne rozwoju gminy Osiećnicy do 2018, które określają i porządkują wszystkie działania prorozwojowe w gminie, w tym również te nakierowane na ochronę środowiska.

Są to:

- 1) tworzenie warunków dla przetwórstwa i zbytu produktów rolnych,
- 2) poprawa stanu środowiska,
- 3) poprawa bezpieczeństwa życia mieszkańców,
- 4) poprawa kondycji psychicznej i fizycznej mieszkańców,
- 5) podniesienie poziomu wykształcenia,
- 6) unowocześnienie i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacji.

Dla celu strategicznego nr 2 przyjęto następujące cele operacyjne:

- kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadami stałymi,
- zmiana nośnika energetycznego,
- zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych,
- prawidłowa regulacja stosunków wodnych,
- poprawa walorów estetyczno-krajobrazowych,

dla celu strategicznego nr 6 przyjęto następujące cele operacyjne:

- modernizacja systemu energetycznego,
- poprawa stanu technicznego dróg,
- zapewnienie odpowiedniej ilości wody spożywczej.

Cele i kierunki ochrony środowiska przyjęte w projekcie studium (patrz rozdz.5.) są zgodne z kierunkami ochrony środowiska zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

5. ANALIZA USTALEŃ STUDIUM

Uwzględniając wytyczne zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym projektanci wprowadzili szereg ustaleń o charakterze proekologicznym w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych zmian w strukturze przestrzennej gminy. Niniejsze ustalenia zawarte zostały w kierunkach zagospodarowania przestrzennego dla gminy. Z uwagi na ukształtowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy osiągnięcie trwałego zrównoważonego rozwoju nie wymaga zdecydowanych zmian.

Ograniczeniem dla rozwoju przestrzennego w zakresie inwestycji są obszary objęte ochroną konserwatorską, obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych, duże kompleksy gruntów wysokich klas bonitacyjnych, strefy ochronne ujęć wody oraz inne obszary chronione lub planowane do ochrony.

Preferencjami rozwoju przestrzennego gminy Osiećnicy w zakresie inwestowania są natomiast grunty niskich klas bonitacyjnych, obszary o dobrych i dogodnych warunkach fizjograficznych, tereny stanowiące własność komunalną i państwową, a przede wszystkim tereny uzbrojone i z możliwością łatwego przyłączenia do sieci infrastruktury technicznej.

Przyjęto podstawowe **zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej**:

- utrzymanie rolniczego charakteru gminy,
- tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju wsi gminnej Osiećnicy,
- dążenie do zapewnienia właściwej obsługi ludności w zakresie dostępu do usług publicznych,
- wykorzystanie rezerw terenowych w obrębie obszarów zainwestowanych poprzez ich restrukturyzację (zmiana przeznaczenia) z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej w zabudowie produkcyjnej i produkcyjno-usługowej
- zakaz lokalizacji nowych dużych ferm chowu i hodowli zwierząt (powyżej 90 DJP) poza terenami wskazanymi w studium,
- wyznaczenie terenów koncentracji działalności gospodarczych,
- minimalizacja konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do utrzymania istniejących terenów zieleni oraz lasów,
- utrzymanie korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym oraz kształtowanie lokalnych korytarzy ekologicznych.

Ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych i przestrzennych pozwoliły projektantowi określić **ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju przestrzennego gminy**, wśród których znalazły się zapisy dotyczące:

- zapewnienie trwałości istnienia systemu przyrodniczego gminy i jego ekologicznych funkcji,
- racjonalizacja wykorzystania terenów zieleni oraz lasów na cele rekreacji,
- zachowanie właściwych proporcji terenów otwartych (powierzchni terenów biologicznie czynnych) do terenów zainwestowanych,

- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urzędzenia lasów; zachowanie i powiększanie powierzchni terenów leśnych,
- kształtowanie pasów zieleni o funkcji izolacyjnej i ochronnej wzdłuż ciągów komunikacji,
- przeprowadzanie prac pielęgnacyjnych i rewitalizacyjnych w zespołach dworsko-parkowych,
- zachowanie istniejącego zagospodarowania w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym (wzdłuż Kanału Bachorze) oraz w otoczeniu lokalnych korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość przyrodniczą w skali gminy,
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód powierzchniowych, a zwłaszcza rozbudowa i przebudowa gminnej sieci kanalizacyjnej (przede wszystkim w obszarze aglomeracji),
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód podziemnych oraz bezwzględna ochrona i przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ujęć wód,
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego, w szczególności poprzez ograniczenie niskiej emisji, wyeliminowanie spalania odpadów w piecach domowych, utrzymanie hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- uwzględnienie zasad ochrony gruntów przed erozją, podejmowanie wszelkich działań służących zapobieganiu erozji wietrznej oraz przeciwdziałających skutkom suszy, w tym m.in. zwiększanie małej retencji poprzez utrzymanie enklaw zieleni śródpolnej, przydrożnej i przyzagrodowej, a także terenów okresowo podmokłych, retencjonowanie wody,
- uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią z dopuszczeniem możliwości zainwestowania zgodnie z przepisami odrębnymi,
- eliminacja niezgodności pomiędzy użytkowaniem terenu a warunkami przyrodniczymi,
- wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami wraz z pełną realizacją obowiązującego *Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028*¹²,
- osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych w różnych dokumentach strategicznych, w tym osiągnięcie udziału energii ze źródeł odnawialnych zawartego w pakiecie klimatycznym.

W dokumencie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* w części dotyczącej kierunków projektant zamieścił również zapisy dotyczące:

- obszarów oraz zasad ochrony krajobrazu kulturowego,
- obszarów oraz zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunków rozwoju systemu komunikacji,
- kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej,
- obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym,
- obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych,

¹² Obowiązujący Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016 -2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty został Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r.

- obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszarów zdegradowanych,
- wytycznych do uwzględnienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Kierunkowym działaniem skutecznie łagodzącym narastające dysfunkcje w rozwoju przestrzeni poszczególnych obszarów jest zachowanie środowiskowych normatywnych urbanistycznych gwarantujących zachowanie istniejących i tworzenie nowych przestrzeni zieleni.

W stosunku do terenów zainwestowanych w poszczególnych strefach funkcjonalno-przestrzennych należy przyjąć taki kierunek zmian w zagospodarowaniu, który będzie wpływał na poprawę warunków bio i topoklimatycznych. Przyjmując kierunek naprawczy w stosunku do obecnego zagospodarowania terenów należy dążyć do:

- eliminowania bądź łagodzenia sąsiedztwa funkcji sobie przeciwstawnych,
- wydzielania terenów pełniących funkcje stref izolacyjnych pomiędzy terenami o przeciwstawnych sobie funkcjach, które urządzone jako tereny zieleni mogą pełnić funkcję ochronną, izolacyjną i biernego wypoczynku,
- łagodzenia przeinwestowania terenów poprzez biologiczne wzbogacanie ich w elementy środowiskotwórcze.

Równie ważnymi czynnikami decydującymi o zasobach i jakości środowiska przyrodniczego oraz warunkach życia człowieka a związanymi ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy są:

- gospodarka ściekowa - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych,
- stan czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- ochrona powierzchni ziemi - objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów wszystkich posesji na terenie gminy.

W zapisach projektu studium ustalono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy, są to:

- powierzchnia zabudowy,
 - powierzchnia biologicznie czynna,
 - wysokość zabudowy,
 - minimalna powierzchnia działki,
- dla każdego rodzaju zabudowy w wyznaczonych funkcjach terenu, tj. MU –teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej, MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, U – tereny zabudowy usługowej, US – tereny usług sportu, PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, tereny rolniczo-osadnicze (ZP – tereny zieleni urządzonej, ZC – tereny cmentarzy, ZL – lasy), tereny infrastruktury technicznej (W – gospodarka wodna – gminne ujęcie wody, K – gospodarka ściekowa – oczyszczalnia ścieków, EW – tereny elektrowni wiatrowych).

Właściwe zachowanie ładu przestrzennego na terenie gminy wiąże się z zachowaniem wskaźników i parametrów, które powinny być uwzględnione w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prawidłowo realizowana polityka przestrzenna na obszarze gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, eliminować wszystkie źródła zagrożeń, które mogą negatywnie oddziaływać na jego stan i funkcjonowanie. Konieczna jest też poprawa jakości środowiska wraz z wzbogaceniem jego zasobów i walorów krajobrazowych. Realizacja powyższych zadań jest istotnym warunkiem rozwoju zrównoważonego, polegającego na gospodarowaniu w harmonii z przyrodą, z zachowaniem zasad i wymogów ochrony środowiska

System ekologiczny gminy Osiecinny oparty jest o dolinę kanału Bachorze, łączącego Jezioro Gopło ze Zgłowiączką oraz kanału Głuszyńskiego wraz z terenami otaczającymi, a także wyznaczony lokalny korytarz ekologiczny związanymi z występującymi na terenie gminy niewielkie oczka wodne oraz stawy i występowanie gleb hydromorficznych. Stanowią one ważny element dla obecnej i przyszłej przestrzennej struktury gminy o istotnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Obszary zurbanizowane, obejmujące zwartą zabudowę oraz tereny planowane do zurbanizowania, na których wystąpiły, bądź wystąpią, znaczne przekształcenia środowiska, powinny w swej strukturze charakteryzować się wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej. Tworzyć je powinna użytkowa i ozdobna zieleń przydomowa, zieleń pełniąca funkcje ochronne, wykształcona wzdłuż ciągów komunikacji, obiektów usługowych i produkcyjno-usługowych oraz ogólnodostępne tereny zieleni, przede wszystkim w miejscowości gminnej Osiecinny oraz terenach wyznaczonych do rozwoju (skwery, zieleńce, place zabaw i rekreacji itp.).

Przestrzennie zróżnicowana struktura ekologiczna gminy wymaga ustalenia priorytetów zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego dla terenów o niejednakowych predyspozycjach do pełnienia planowanych funkcji. Winny one opierać się o zasady:

- ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego;
- kształtowania nowych struktur przyrodniczych;
- zachowania ładu przestrzennego w harmonii z otaczającym krajobrazem;
- ograniczanie i eliminację punktowych i przestrzennych źródeł negatywnie oddziałujących na środowisko i warunki życia mieszkańców.

6. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja projektu studium, była wnikliwa analiza zapisów ustaleń dokumentu, ocena dokonana podczas wizji terenowej oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego dla przedmiotowego terenu. Przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: powierzchnia ziemi i gleby, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny (hałas), wody powierzchniowe i podziemne, świat roślin i zwierząt oraz walory krajobrazowe i kulturowe (w tym również ład przestrzenny).

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju gminy Osiecinny wymaga zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

Na zmiany zdefiniowanej w dotychczasowych opracowaniach planistycznych struktury miały i mają duży wpływ uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne. Zasadą podziału terenu gminy na strefy było wyodrębnienie terenów spójnych pod względem istniejącego zagospodarowania oraz możliwości dalszego ich rozwoju; przeznaczonych pod różne funkcje według lokalnego zapotrzebowania oraz predysponowanych do zróżnicowanych form zagospodarowania.

W projekcie studium przyjęto podział gminy na siedem stref funkcjonalno-przestrzennych, a ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania dla poszczególnych stref stanowią wytyczne do zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- W1 – wielofunkcyjna miejscowości gminnej Osiećnicy (Wieś Osiećnicy jest głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym dla mieszkańców gminy. Jest to jednocześnie lokalny ośrodek rozwoju funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, usługowej i produkcyjno-usługowej).
- W2 – wielofunkcyjna gospodarczo-mieszkaniowa (obejmująca miejscowości Latkowo Kolonia i Jarantowice)
- MU – mieszkaniowo-usługowa obejmująca obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej (Pocierzyn, Ruszki, Włodzimierka, Zielińsk, Pilichowo, Belszewo, Jarantowice, Kolonia Jarantowice, Samszyce, Powałkowice, Borucin, Borucinek, Żakowice, Lekarzewice, Konary),
- RO – rolniczo – osadnicza obejmująca tereny położone poza strefami funkcjonalnymi: wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, produkcyjno-usługowymi i strefą ekologiczną. W strefie tej wyróżnia się strefę RP – aktywności gospodarczej – intensywnej produkcji rolniczej (obejmująca obręb Borucin)
- P – produkcyjno-usługowa (Borucinek, Osiećnicy)
- E – ekologiczna (pas w północnej i północno-wschodniej części gminy, wzdłuż kanału Bachorze)

Poniżej charakterystyka zapisów dotyczących zakresu przekształceń i kierunków zmian w strukturze przestrzennej dla obszarów gminy sformułowanych w odniesieniu do wyodrębnionych stref funkcjonalnych.

W1 – wielofunkcyjna miejscowości gminnej Osiećnicy

obejmuje część obrębu ewidencyjnego Osiećnicy - miejscowość gminną Osiećnicy wraz terenami bezpośrednio przyległymi.

To jednostka o charakterze wielofunkcyjnym (mieszkaniowo - usługowo - produkcyjna), w której adaptuje się istniejące zagospodarowanie o funkcjach mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, handlowych, produkcyjno-usługowych, sportowo-rekreacyjnych, a także wyznacza się obszary do rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w tym usług handlu oraz obszary do rozwoju działalności produkcyjno-usługowych.

W miejscowości tej, jako siedzibie gminy, powinno koncentrować się usługi publiczne wynikające z zadań własnych gminy w zakresie obsługi ludności.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą

- Ustala się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.

- W wyznaczonych terenach zabudowy produkcyjno-usługowej, dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – pod warunkiem, że uciążliwość inwestycji zamknie się w granicach własności inwestora (nie dotyczy urządzeń infrastruktury łączności) oraz z zastosowaniem zabezpieczeń przed oddziaływaniem na sąsiednie tereny o funkcjach mieszkaniowych.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo – usługowe i usługowe, wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę terenów sąsiednich.
- Szczególną ochroną powinny być objęte zadrzewienia przydrożne oraz zieleń towarzysząca zabudowie, z równoczesnymi wskazaniem do wprowadzania nasadzeń nowych i odtwarzania zniszczonych. Lokalizacja nowych obiektów powinna być objęta wymogiem zagospodarowania terenu z udziałem zieleni izolacyjnej lub towarzyszącej.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz podłączenie wszystkich posesji do istniejącej i planowanej sieci kanalizacyjnej.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w w/w strefie elektrowni wiatrowych.

W2 – wielofunkcyjna gospodarczo-mieszkaniowa (Łatkowo Kolonia, Jarantowice)

obejmuje tereny położone w miejscowościach: Kolonia Łatkowo i Jarantowice.

Wśród ustaleń dla niniejszej strefy wymienić należy:

- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W wyznaczonych terenach zabudowy produkcyjno-usługowej, dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – pod warunkiem, że uciążliwość inwestycji zamknie się w granicach własności inwestora (nie dotyczy urządzeń infrastruktury łączności) oraz z zastosowaniem zabezpieczeń przed oddziaływaniem na sąsiednie tereny o funkcjach mieszkaniowych.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę terenów sąsiednich.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej, do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w w/w jednostkach elektrowni wiatrowych.

MU – mieszkaniowo-usługowa

obejmuje obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej w obrębach: Pocieryn, Ruszki, Włodzimierka, Zielińsk, Pilichowo, Belszewo, Jarantowice, Kolonia Jarantowice, Samszyce, Powałkowice, Borucin, Borucinek, Żakowice, Lekarzewice i Konary.

Są to obszary o dominującej funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę terenów sąsiednich.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej, do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w w/w jednostkach elektrowni wiatrowych.

RO – rolniczo-osadnicza

obejmuje tereny położone poza strefami funkcjonalnymi: wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, produkcyjno-usługowymi i ekologiczną.

W strefie występują dobre gleby, wskazane do wykorzystania na cele intensywnej produkcji rolnej. Wskazana jest komasacja areałów. Istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej podlegają zachowaniu (z możliwością rozbudowy, przebudowy) oraz uzupełnieniu w zakresie niezbędnym do prowadzenia działalności rolniczej – budowa budynków i budowli związanych z produkcją rolniczą. Dopuszcza się budowę nowego budynku w ramach istniejącego siedliska. Nie dopuszcza się możliwości dokonywania podziału gruntów rolnych na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie związanej z funkcją rolniczą

- W zakresie gospodarowania rolniczą przestrzenią produkcyjną ustala się ochronę gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych wraz z urządzeniami melioracji podstawowych i szczegółowych przed wyłączeniem z produkcji rolnej.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich gruntów rolnych.
- Zaleca się zalesianie i zadrzewianie gruntów niskich klas bonitacyjnych.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę ekologicznych oczyszczalni przydomowych. Dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych, w przypadku gdy warunki gruntowo-wodne nie będą odpowiednie dla lokalizacji oczyszczalni przydomowych.

- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Dopuszcza się lokalizację instalacji do produkcji odnawialnych źródeł energii (w tym budowę systemów fotowoltaicznych), z wykluczeniem lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych.

RP – aktywności gospodarczej - intensywnej produkcji rolniczej

obejmuje część strefy funkcjonalnej rolniczo-osadniczej w obrębie Borucin.

W strefie występuje już skupisko obiektów prowadzących intensywną produkcję zwierzęcą (drób).

Lokalizacja nowych obiektów z uwzględnieniem nowoczesnych technologii ograniczających uciążliwość obiektów dla mieszkańców zabudowy zlokalizowanej w sąsiedztwie, a także z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska. Zaleca się wprowadzanie nasadzeń zieleni wysokiej. Roślinność stanowić będzie bufor zmniejszający widoczność wielkopowierzchniowych zabudowań rolno-hodowlanych w krajobrazie rolniczym.

Zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej.

P –produkcyjno-usługowa

Strefa obejmuje teren położony w obrębie Borucinek oraz we wschodniej części obrębu Osięciny. Wskazuje się intensyfikację zainwestowania, ograniczenie funkcji rolniczych na rzecz rozwoju funkcji produkcyjnych, magazynowych, składowych i usługowych.

Lokalizację obiektów uciążliwych dla środowiska planować pod warunkiem zachowania standardów emisyjnych, gwarantujących zachowanie uciążliwości w granicach własności terenu inwestycji.

Nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usług w zakresie ochrony zdrowia, oświaty, opieki społecznej.

E – ekologiczna

Strefa obejmuje pas w północnej i północno-wschodniej części gminy, wzdłuż kanału Bachorze. Występujący tu korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym jest elementem większej struktury ekologicznej. Utrzymuje się na tym terenie istniejącą zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną oraz istniejące zagospodarowanie z zakresu infrastruktury technicznej i transportu.

W obrębie strefy utrzymuje się istniejąca zabudowę zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinną. ustala się następujące rodzaje działalności: rolnictwo z promocją produkcji rolnej przyjaznej środowisku, rolnictwo ekologiczne, zabudowa rekreacyjna i agroturystyczna. Dopuszcza się usługi podstawowe – głównie dla obsługi mieszkańców, oraz związane z kompleksową obsługą rolnictwa.

Szczegółową ocenę wpływu wyznaczonych obszarów funkcjonalno-przestrzennych w ujęciu poszczególnych komponentów środowiska z uwzględnieniem opisanych kryteriów zawierają poniższe tabele.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zmian negatywnych, jakie mogą wyrzucić proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska: małe (-1), średnie (-2) i duże (-3). W wyniku realizacji miejscowego planu może nastąpić poprawa warunków środowiska

przyrodniczego, zmiany pozytywne: małe (+1), średnie (+2), duże (+3) lub warunki pozostają bez zmian (0).

Pod pojęciem zmiany negatywne (zagrożenia) rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja studium w terenie już zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi. Zmiany duże wiązać się będzie z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Zmiany pozytywne (poprawa) warunków środowiska wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzone ustalenia studium sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów w stopniu małym, średnim i dużym.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy ustalenia studium nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowania terenu.

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
MU – mieszkaniowo – usługowa										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+2	0	0	-1	-1	-1	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+2	0	+1	0	-1	0	0	0	+1
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	-1	-1	0	0	+1
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RO – rolniczo – osadnicza										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+1	+2	-1	0	+1	0	0	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+2	+2	+2	+1	+1	0	+2	+2	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+3	-1	+1	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+1	-1	-1	-1	+2	+1	+1	+1	0	+1
RP – aktywności gospodarczej – intensywnej produkcji rolniczej										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	-1	+1	-1	0	+1	0	0	0	+1

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+2	+1	+1	+1	+1	0	+2	+2	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+3	-1	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-2	-1	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+1	-1	-1	-2	-2	-1	+1	0	0	+1
P – produkcyjno-usługowa										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	-1	+1	-1	0	+1	0	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	+2	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+2	-1	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	-1	-2	-1	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+1	-2	-1	-2	-2	-1	+1	0	0	+1
E – ekologiczna										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	+1	+2	0	+1	+2	+1	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+2	+1	0	+1	0	+2	0	0	0

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	0	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	0	+1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+3	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0
Cała gmina										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+2	+1	0	0	-1	+2	0	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	+1	+1
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+2	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+3	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	0	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+2	+1	+1	0	0	0	+1	0	0	0

Analizy własne

Tabela 2. Ocena wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy na poszczególne komponenty środowiska w układzie stref funkcjonalno-przestrzennych

Obszary funkcjonalno-przestrzenne	Elementy środowiska									
	Powierzchnia ziemi i gleby	Powietrze, hałas, klimat	Wody powierzchniowe i podziemne	Rośliny i zwierzęta	Walory krajobrazowe i kulturowe	Ludzie	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
W1 – wielofunkcyjna miejscowości gminnej Osiećnicy	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Możliwość pogorszenia warunków higieny atmosfery oraz klimatu akustycznego (W) (Ś)	Możliwe lokalne obniżenia poziomu wód gruntowych oraz częściowy zanik wód powierzchniowych (W) (Ś)	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych w ogólnej powierzchni. (B) (D)	Bez większych zmian	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania, a równocześnie zwiększone zagrożenie związane z ruchem komunikacyjnym (PO) (Ś)	Zmiana krajobrazu rolniczego w strefie bezpośredniego sąsiedztwa z m. gminną. Wzbogacenie jego walorów estetycznych . (W) (D)	Wzrost powierzchni biologicznie czynnych. Zanik fauny i flory charakterystycznej dla agrocenozy pól. (PO) (D)	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
W2 – wielofunkcyjna gospodarczo – mieszkaniowa (Łatkowo Kolonia, Jarantowicze)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (Ś)	Bez większych zmian	Wzrost powierzchni zielonych, typu zadrzewienia przydomowe oraz tzw zieleni towarzyszącej Zanik fauny i flory charakterystycznej dla agrocenozy pól (B) (D)	Zmiana krajobrazu rolniczego, w którym pojawi się charakterystyczna zabudowa (W) (D)	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania oraz możliwości korzystania z rekreacji (PO) (Ś)	Wzbogacenie walorów krajobrazowych o elementy antropogeniczne (W) (D)	Zwiększenie zasobów środowiska, głównie o elementy antropogeniczne (PO) (D)	Nie dotyczy	Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technicznych dla obiektów mieszkalnych i turystycznych, przyjaznych dla środowiska (PO) (DiS)

Obszary funkcjonalno-przestrzenne	Elementy środowiska									
	Powierzchnia ziemi i gleby	Powietrze, hałas, klimat	Wody powierzchniowe i podziemne	Rośliny i zwierzęta	Walory krajobrazowe i kulturowe	Ludzie	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
<i>MU – mieszkaniowo – usługowa</i>	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Pogorszenie warunków higieny atmosfery oraz klimatu akustycznego (W) (Ś)	Lokalne obniżenia wód gruntowych oraz częściowy zanik wód powierzchniowych (W) (Ś)	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych kosztem pól. Wzrost powierzchni terenów zielonych (B) (D)	Zmiana krajobrazu rolniczego na osadniczy (W) (D)	Zwiększone zagrożenia związane z ruchem komunikacyjnym. Wzrost wypadkowości (PO) (Ś)	Zmiana krajobrazu, w przypadku powstawania zabudowy mieszkaniowej. (W) (D)	Wzrost zasobów środowiska. Dominować jednak będą elementy antropogeniczne (PO) (D)	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
<i>RO – rolniczo – osadnicza</i>	Zmniejszenie powierzchni glebowej w przypadku przekwalifikowania gruntów rolnych pod zabudowę (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (K)	Lokalne obniżenia poziomu wód, prowadzenie melioracji gruntów (W) (Ś)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania i prowadzenia gospodarki rolnej (PO) (Ś)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
<i>RP – aktywności gospodarczej – intensywnej produkcji rolniczej</i>	Zmniejszenie powierzchni glebowej w przypadku budowy siedlisk (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (Ś)	Lokalne obniżenia poziomu wód, prowadzenie melioracji gruntów. Możliwe zanieczyszczenie, skażenie wód będące skutkiem prowadzonej intensywnej produkcji rolnej (fermy) (B) (D)	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych (B) (D)	Zmiana krajobrazu typowo rolniczego na rolniczo-produkcyjny (W) (D)	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania i prowadzenia gospodarki rolnej (PO) (Ś)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Bez większych zmian
<i>P – produkcyjno-usługowa</i>	Zmniejszenie powierzchni glebowej w przypadku budowy obiektów produkcyjnych, usługowych, składowych (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (Ś)	Lokalne obniżenia poziomu wód, prowadzenie melioracji gruntów. Możliwe zanieczyszczenie, skażenie wód będące skutkiem prowadzonej działalności (B) (D)	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych (B) (D)	Zmiana krajobrazu typowo rolniczego na usługowo-produkcyjny (W) (D)	Stworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia działalności produkcyjno-usługowej (PO) (Ś)	Zmiana krajobrazu, w przypadku powstawania zabudowy magazynowej, składowej, produkcyjnej czy usługowej (W) (D)	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Bez większych zmian
<i>E – ekologiczna</i>	Niewielkie zmiany powierzchni glebowej (B) (D)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Analizy własne

Zróżnicowanie skutków można usystematyzować również ze względu na przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym:

- (B) bezpośrednie – będą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- (PO) pośrednie – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jak powstają),
- (W) wtórne – mogą one występować po zakończeniu realizacji inwestycji, są jej następstwem,
- (Sk) skumulowane – wzmożone, łączne oddziaływanie dwóch lub więcej przedsięwzięć różnych inwestorów;
- (K) krótkoterminowe i chwilowe (CH) – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- (Ś) średnioterminowe – wiążą się zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- (D) długoterminowe i (S) stałe – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania

z uwzględnieniem wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego oraz mając na uwadze zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W konsekwencji oddziaływanie może być **(P) pozytywne lub (N) negatywne**.

Jak widać, realizacja ustaleń projektu studium wpływa, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta, rośliny itd.) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji projektu studium na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenu spowodują niekiedy istotną ingerencję w środowisko przyrodnicze.

Planowana zmiana zagospodarowania terenów wywoła zasadnicze długookresowe (D) i stałe (S) zmiany i przekształcenia powierzchni ziemi. Na tereny dotychczas niezabudowane wprowadzona zostanie zabudowa kubaturowa. Planowana zabudowa spowoduje długotrwałe (D) przekształcenia obecnej rzeźby terenu i krajobrazu. Część powierzchni terenów zostanie utwardzona (D, N), część poddana pracom niwelacyjnym (D, N).

W trakcie realizacji ustaleń studium, a zwłaszcza podczas wykonywania wykopów pod fundamenty oraz urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji nastąpi naruszenie i częściowe zniszczenie fizycznej i biologicznej struktury powierzchniowej warstwy gleby. Zdjęty wówczas nakład gleby powinno się wykorzystać do zagospodarowania terenów zieleni.

Zmiany powierzchni ziemi, w tym trwałe zmiany (D, N) naturalnego ukształtowania terenu złagodzić można w części poprzez właściwe zagospodarowanie obszaru zielenią w możliwie szerokim zakresie. Pożądane jest maksymalne utrzymanie i wzbogacenie istniejącej zieleni oraz wprowadzenie zieleni urządzonej na wszelkie wolne od zabudowy powierzchnie, a w szczególności zieleni wysokiej

(drzewa i krzewy). Wprowadzenie nowej zieleni pozwoli również na ograniczenie erozji wietrznej gleb (P).

Wprowadzone nowe funkcje oraz zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów spowoduje wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu (K). W zapisach projektu studium projektanci ustalają obowiązek stosowania proekologicznych systemów grzewczych (P). Należy zatem założyć, iż przy zastosowaniu paliw ekologicznych istniejąca i planowana zabudowa nie spowoduje istotnych zmian jakości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta, wręcz powinna spowodować jego poprawę (P).

Zmiana warunków akustycznych na obszarach dotąd niezabudowanych wynikać będzie przede wszystkim z rodzaju zlokalizowanych na danym obszarze zabudowy oraz z ruchu pojazdów (K, N).

Utrzymanie istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni jest niezbędne ze względu na funkcje jakie pełni ona w środowisku. Zieleń będzie zmniejszała m.in. zjawisko hałasu drogowego i łagodzić mikroklimat (P). Bardzo ważne są również aspekty estetyczne i krajobrazowe. Właściwe zagospodarowanie zielenią i maksymalne jej zachowanie podniesie atrakcyjność terenu (P). Pożądane jest wprowadzenie takich gatunków drzew i krzewów, by funkcje izolacyjne i ochronne mogły być pełnione przez cały rok (duży udział gatunków zimozielonych).

Realizacja ustaleń studium spowoduje zmiany warunków wodnych w obszarach planowanych do zabudowy czy prowadzenia gospodarki rolnej, powodując również powstanie nowych potencjalnych zagrożeń jakości wód. Realizacja nowej zabudowy spowoduje wzrost ilości wytwarzanych ścieków (N). Teren gminy nie jest w niedużym % uzbrojony w sieć kanalizacyjną (wskaźnik zwodociągowania do skanalizowania wynosi 33%). Zgodnie z wyznaczonym obszarem aglomeracji kanalizacyjnej o RLM 3267, zatwierdzonym przez Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego Uchwałą Nr XXIV/440/16 z dnia 26 września 2016 r., obszarem aglomeracji objęta jest wieś Osięciny oraz częściowo wsie Osięciny Wieś, Łatkowo, Jarantowice z terenu gminy Osięciny. Ponieważ realizacja sieci kanalizacyjnych w terenach rozproszonych, a także obecnie niezainwestowanych generowałaby duże koszty preferowaną formą oczyszczania ścieków są przydomowe oczyszczalnie.

W związku z powyższym projektanci studium ustalili odprowadzenie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych układów sieci kanalizacji sanitarnej (P), a w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnych realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Wody deszczowe z drogowych powierzchni utwardzonych mogą być odprowadzane do kanalizacji deszczowej lub systemu rowów odwadniających wyłącznie po odpowiednim podczyszczeniu (P) tylko w granicach własnej działki. Jest to istotny zapis ze względu na fakt, że osady powierzchniowe odznaczają się słabymi właściwościami infiltracyjnymi (przepuszczalnością).

W projekcie studium ustalono zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej gminnej sieci wodociągowej (P).

Ustalenia związane z możliwościami rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej nie odbiegają od powszechnie stosowanych standardów i wydaje się, że są optymalne, przy obecnych uwarunkowaniach, a ich realizacja powinna zapewnić niezbędne warunki ochrony środowiska (P).

Realizacja ustaleń projektu studium będzie miała również wpływ na świat roślin i zwierząt. Pod zabudowę planowane są częściowo tereny do tej pory niezabudowane, użytkowane rolniczo, a więc stanowiące agrocenozę pól. Zmiana funkcji i realizacja nowej zabudowy spowoduje poważną

ingerencję w dotychczasowy system ekologiczny tych terenów (D, N). Zagospodarowanie terenów rolniczych zwiększy również antropopresję na dalsze otoczenie.

W celu zminimalizowania niekorzystnych zmian projektanci wprowadzili obowiązek pozostawienia powierzchni biologicznej czynnej zgodnie z w/w parametrami (P).

Realizacja ustaleń studium i planowane przeznaczenia terenów wprowadzą istotne zmiany w krajobrazie gminy. Na obszarze dotychczas niezabudowanym mogą powstać obiekty kubaturowe, które spowodują powstanie dominant krajobrazowych (D). W celu zminimalizowania negatywnego wpływu nowej zabudowy na krajobraz projektanci wprowadzili szereg ustaleń. Określone zostały m.in. wskaźniki i parametry, które powinny być uwzględnione w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólne wskaźniki i zasady określające zagospodarowanie, ład przestrzenny i użytkowanie terenu. Ważnym ustaleniem jest również zapis o konieczności utrzymania zbliżonego charakteru architektonicznego zabudowy. Są to ustalenia, które pozwolą na właściwe kształtowanie ładu przestrzennego obszaru objętego studium (P).

Powstawanie konfliktów i kolizji pomiędzy zagospodarowaniem przestrzeni a środowiskiem przyrodniczym może wystąpić nie tylko w odniesieniu do poszczególnych rodzajów zabudowy i zależności wprost. W wyniku nakładających się zagrożeń dla jakości komponentów środowiska, ciągłości powiązań przyrodniczych czy walorów krajobrazowych powstają obszary o szczególnej koncentracji kolizji, obszary znaczącego oddziaływania na środowisko (N), do takich potencjalnych obszarów należą w szczególności:

- rejon istniejących oczyszczalni ścieków (mechaniczno-biologicznej oraz przydomowych) z zagrożeniem infiltracji zanieczyszczeń do gleb i wód podziemnych i powierzchniowych,
- teren istniejącej intensywnej zabudowy mieszkaniowo – usługowej (wieś gminna),
- trasa istniejących odcinków dróg wojewódzkich oraz krajowej, o nasilającym się natężeniu ruchu, szczególnie ciężarowego - wzrost zespołu zanieczyszczeń typu komunikacyjnego, pogorszenie warunków zamieszkania i funkcjonowania systemów przyrodniczych,
- tereny produkcyjne oraz usługowe w strefie wielofunkcyjnej mieszkaniowo – usługowo – produkcyjnej,
- tereny obecnie użytkowane rolniczo, a nie wyposażone w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, będące pod presją budownictwa mieszkaniowego i mieszkaniowo – usługowego,
- tereny intensywnej gospodarki rolnej, w tym lokalizacja ferm zwierząt.

Jak widać przedstawione powyżej obszary znaczącego oddziaływania na środowisko to zarówno obszary już zainwestowane dla których studium wprowadza szereg ustaleń proekologicznych (P) w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania, jak również obszary projektowane, których realizacja zgodnie z ustaleniami zapisanymi w przedmiotowym dokumencie nie powinna spowodować znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

7. OCENA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM W ZAKRESIE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI

Analiza uwarunkowań przyrodniczych, a także określonych w opracowaniu ekofizjograficznym kierunków ochrony środowiska wobec prowadzonej i projektowanej polityki przestrzennej gminy (jako wnioski do projektu studium), pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- teren gminy Osięciny zasadniczo dzieli się na część o typowo wiejskim charakterze (zdecydowana większość terenu gminy) oraz miejscowość Osięciny z kilkoma innymi centrami wsi o dość zwartej zabudowie stanowiące obszary wielofunkcyjne,
- teren gminy cechuje bardzo niska lesistość (ok. 5,2 %), należy dążyć do maksymalnego powiększania terenów leśnych, które wzbogacać będą walory fizjonomiczne krajobrazu i stanowić tereny rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej,
- znaczny jest udział gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa: klas I-IIIb 49% w ogólnej powierzchni gruntów ornych,
- stan zachowania i ekspozycji walorów krajobrazowych uznaje się za dobry, choć działalność człowieka w pewnych szczególnych sytuacjach burzy ten harmonijny układ. Podstawowym elementem degradacji walorów krajobrazowych jest „rozlewanie się” zabudowy mieszkaniowej i wchodzenie jej na tereny rolnicze,
- występowanie na całym obszarze gminy obiektów infrastruktury technicznej: napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów telefonii komórkowej, elektrowni wiatrowych powoduje, że stają się one negatywnymi dominantami,
- brak jest kanalizacji sanitarnej na znacznej części terytorium gminy, alternatywą dla rozwiązań gospodarki ściekowej jest budowa przydomowych oczyszczalni, z zaznaczeniem, że jedynie w miejscach gdzie brak jest możliwości podłączenia do kanalizacji
- występujące procesy chemizacji rolnictwa stanowią w pewnym stopniu zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych,
- konieczne jest utrzymywanie w dobrej sprawności sieci i urządzeń melioracji,
- ocena jakości powietrza atmosferycznego prowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie stwierdziła naruszeń obowiązujących norm. Uprawnione jest zatem twierdzenie, że emisje pyłów i gazów nie mają niekorzystnego wpływu na ogólny stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w gminie. Jedynie w okresie jesienno-zimowym stan powietrza atmosferycznego może pogarszać, gdzie może dojść do przekroczenia stężeń pyłu spowodowanego emisją zanieczyszczeń ze źródeł niskich,
- większej ochrony wymagają obszary dolin rzecznych, lokalnych podmokłości i oczek wodnych,
- zagrożenia związane są z emisjami hałasu, wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego, funkcjonowania elektrowni wiatrowych (istnieje 7 generatorów energii wiatrowej),
- zagrożenia związane z intensywną gospodarką rolną – istniejące fermy hodowlane,

- na terenach użytkowanych rolniczo występuje zjawisko erozji wietrznej i wodnej, prowadzące do degradacji gleb,
- system ekologiczny gminy nie został jeszcze optymalnie ukształtowany. Należy dążyć do objęcia ochroną ciekawych przyrodniczo tworów przyrody i atrakcyjnych krajobrazowo terenów.

Ustalenia zawarte w studium podejmują próbę określenia nie tylko właściwych relacji pomiędzy środowiskiem a człowiekiem ale również wskazują kierunki działań mających na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania środowiska, możliwości jego regeneracji oraz wzbogacenia zasobów. Do najważniejszych zagadnień w tym zakresie, ujętych w studium można zaliczyć:

- stworzenie podstaw systemu przyrodniczego gminy, którego głównym elementem jest regionalny korytarz ekologiczny (Kanał Bachorzy),
- zachowanie podstawowych elementów sieci hydrograficznej,
- wzbogacenie obszaru gminy o nowe powierzchnie biologicznie czynne, związane z obowiązkowym wprowadzeniem trwałej szaty roślinnej na działkach budowlanych,
- ograniczenie zagrożeń związanych ze zjawiskiem erozji wietrznej i wodnej na terenach użytkowanych rolniczo, po zmianie ich funkcji na tereny budowlane,
- poprawę klimatu akustycznego oraz higieny powietrza, zwłaszcza w na terenach o silniejszej zabudowie,
- regeneracja i ogólna poprawa walorów krajobrazowych,
- szansę na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Jak wynika z powyższych rozważań pełna realizacja ustaleń studium daje szansę na poprawę funkcjonowania środowiska, wzbogacenie jego zasobów w przypadku walorów krajobrazowych i powierzchni biologicznie czynnych oraz likwidację niektórych, występujących dotychczas zagrożeń zwłaszcza zanieczyszczania wód podziemnych oraz erozji gleb.

7.1. Ocena założeń projektu w odniesieniu do celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych

Przez teren Gminy Osiećnicy przebiega dział wodny dorzeczy Wisły i Odry. Głównym ciekim wodnym na terenie Gminy Osiećnicy jest Kanał Głuszyński odwadniający centralną i południową część gminy. Północne fragmenty, leżące w obrębie dorzecza Odry, odwadniane są przez Kanał Bachorze.

Na terenie Gminy Osiećnicy brak jest większych zbiorników wodnych typu jeziora, stawy czy oczka wodne, stąd bardzo niski wskaźnik jeziorności wynoszący 0,07% dla obszaru gminy.

W zasobach wód podziemnych pierwszy poziom tworzą wody gruntowe występujące na głębokości 2-4 m p.p.t. Charakteryzują się one dużymi wahaniami poziomu zwierciadła oraz okresowym zanikaniem. Wody niższych poziomów związane są głównie z czwartorzędowym podłożem i charakteryzują się stosunkowo dużą zasobnością wynoszącą 293 m³/h. Pozwala to na pełne zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych ludności zamieszkującej gminę oraz zachowanie rezerwy wynoszącej 130 m³/h.

Środkowa i północno-zachodnia część gminy Osiećciny mieści się w obszarze występowania tzw. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych o nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska. Jest to zbiornik czwartorzędowy typu porowego wymagający ustanowienia zasad szczególnej ochrony. Średnia głębokość zbiornika wynosi 60 m, a całkowita powierzchnia: 4122 km². Szacowane zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 480 tys. m³/dobę. Obecnie gmina jest całkowicie zwodociągowana. Ujęcia wód znajdują się w 3 lokalizacjach: Kościelnej Wsi - Włodzimerce, Osiećcinach i Latkowie. Wody pobiera się z czwartorzędowego pietra wodonośnego. Dla studni głębinowych nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Strefy te mają duże znaczenie w ochronie tych wód. Należy jednak podkreślić, że nie występują konflikty zagrażające czystości wód w sąsiedztwie tych studni. Sprzyjającym dla utrzymania czystości tych wód jest także fakt, że studnie czerpią wody podziemne z dobrze izolowanych poziomów wodonośnych.

Dla każdego z dorzeczy opracowywane są plany gospodarowania wodami, w których ustalone są cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Cele środowiskowe uwzględniają również obszary chronione, w obrębie których jednolita część wód jest położona.

Zgodnie z art.55. Ustawy Prawo wodne **cele środowiskowe** rozumiane są jako osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, w tym dobrego stanu ilościowego wód podziemnych i dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, lub norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów zależnych od wód.

Na prawie całym obszarze gminy Osiećciny (110,443 km² - 90% powierzchni) występują JCW powierzchniowe zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Obszarem nie zagrożonym jest mały fragment w północno-zachodniej części gminy. W gminie Osiećciny JCW powierzchniowych wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych zajmują blisko 48% powierzchni gminy (58,479 km²) i koncentrują się zwłaszcza w środkowej i południowo-zachodniej części gminy. W wyniku prac weryfikacyjnych, dyrektorzy poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej zweryfikowali wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych i obszary szczególnie narażone (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. W efekcie cały obszar województwa kujawsko-pomorskiego został objęty OSN. Aktualnie nie zostały jeszcze opracowane programy działań dla OSN mające na celu minimalizację odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Trwają natomiast prace ustalające jednolite działania ograniczające odpływ azotu dla wszystkich obszarów szczególnie narażonych.

Wody podziemne weryfikowane są zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Na terenie gminy występujące wody podziemne narażone są na migrację zanieczyszczeń powierzchniowych. Gmina Osiećciny wg podziału na JCWPd mieści się w regionie wodnym Środkowej Wisły o nr 47 oraz w mniejszej części w regionie wodnym Warty o nr 43.

Jednolita część wód podziemnych oznaczona europejskim kodem JCWPd PLGW 230047 (nazwa JCWPd 47) zaliczona jest do regionu wodnego Środkowej Wisły oznaczonego europejskim kodem: PLGW200047 dla którego opracowano Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911). Na potrzeby aktualizacji ww. Planu rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego wód podziemnych. Zastosowano derogacje ze względu na eksploatację węgla brunatnego ze złoża Dęby

Szlacheckie. Ta JCWPd jest również wrażliwa na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Jednolita część wód podziemnych oznaczona europejskim kodem JCWPd PLGW 230043 (nazwa JCWPd 43) zaliczona jest do regionu wodnego Warty, obszar dorzecza Odry dla którego opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty Uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. (M.P. z dnia 27 maja 2011r., Nr 40, poz. 451). Na potrzeby aktualizacji ww. Planu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016r., poz. 85), stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako słaby. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego wód podziemnych.

W zapisach projektu studium ... znalazły się w kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy zidentyfikowane obszary problemowe – wymagające podjęcia działań w celu ich przekształcenia (w tym poprawy jakości) lub stanowiące ograniczenia w zagospodarowaniu, tj.:

- tereny szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary ograniczonego użytkowania związane z przebiegami infrastruktury technicznej lub istniejącymi elektrowniami wiatrowymi,
- jednolite części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wydzielone tzw. jednolite części wód, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne, należy chronić, aby przyszłym pokoleniom pozostawić je w dobrym stanie ilościowym i jakościowym.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiecin to jeden z najważniejszych dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju tego obszaru.

Studium jest dokumentem umożliwiającym władzom samorządowym realizację strategicznej polityki przestrzennej. Należy przyjąć, że wspomniana polityka jest wynikiem oczekiwań mieszkańców gminy oraz ofertą dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych, którzy mogą przyspieszyć rozwój społeczny i gospodarczy gminy. Studium zakłada zatem rozwój potencjału demograficznego i gospodarczego gminy. W świetle tego wydaje się być oczywiste, że ustalenia studium muszą wprowadzać zmiany w zakresie funkcji i zagospodarowania na wielu terenach.

Studium jest przeniesieniem na przestrzeń szeregu zapisów i ustaleń z innych dokumentów, a także ich rozwinięciem i uszczegółowieniem.

Rozwiązania przyjęte w studium są koncepcją rozwoju gminy, która umożliwia dalsze funkcjonowanie systemu złożonego z wielu elementów i z szeregu powiązań i oddziaływań między nimi.

Z punktu widzenia relacji pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym gminy a oddziaływaniem na środowisko, za optymalne należy uznać rozwiązania, gdy zakładane korzyści społeczno-gospodarcze udaje się osiągnąć przy zmniejszeniu skali i zakresu negatywnych oddziaływań na środowisko oraz gdy przy określonym poziomie negatywnych oddziaływań udaje się zwiększyć skalę osiągniętych korzyści społeczno-gospodarczych.

Na etapie prac nad koncepcją rozwoju gminy, po dokonaniu diagnozy stanu i analizy uwarunkowań (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz przy uwzględnieniu zamierzeń władz gminy co do dalszego rozwoju, **rozważono różne warianty dalszego rozwoju – optymalnego z punktu realizacji zakładanych celów**. Szczegółowo niniejsze kwestie opisano w części dot. uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy w rozdziale 8. *Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy*. Analizie poddano zarówno dokumenty strategiczne i wynikające z nich możliwości i ograniczenia, jak i przeprowadzono analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne. Ponadto zwrócono uwagę na potencjał ludnościowy i prognozę demograficzną, wg której szacuje się zmniejszenie liczby ludności gminy o ok. 15-20 % do roku 2050. W rezultacie przeanalizowano bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną i wyznaczono na mapie obszary do rozwoju niniejszych funkcji.

Przeprowadzona analiza wskazała, że w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej występują rezerwy niezabudowanych terenów przekraczające potrzeby gminy Osiecinicy w zakresie określenia nowych terenów pod zabudowę. Posiadają one dostęp do dróg publicznych, wyposażone są w media infrastruktury technicznej, a cała gmina posiada ukształtowaną infrastrukturę usług publicznych.

Wskazane jest, poza określonymi obszarami o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, utrzymanie części przewidzianych w obowiązującym SUIKZP gminy Osiecinicy terenów wskazanych do rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej, zgodnie z analizą zawartą w pkt 8.6. uwarunkowań do sporządzanego studium.

Niezbędne jest wskazanie obszarów, w których może rozwijać się uciążliwa dla mieszkańców działalność w zakresie hodowli zwierząt. Koncentracja takich obiektów występuje w obrębach Borucin, Samszyce i Pieńki Kościelskie.

Analizując możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych do zaproponowanych w projekcie Studium, należy zauważyć, że analiza rozwiązań alternatywnych w przypadku tego typu opracowania jest zadaniem złożonym, co wynika z następujących uwarunkowań:

- ✓ znaczna część zagadnień istotnych dla rozwoju gminy i wpływających na stan jej zagospodarowania oraz oddziaływania środowiskowe, leży poza kompetencjami samorządu gminnego – dotyczy to na przykład przesyłowej infrastruktury technicznej czy sieci komunikacyjnych (dróg) znaczenia ponadlokalnego - są to zagadnienia adaptowane z dokumentów wyższego rzędu, w praktyce nie podlegające wariantowaniu w zakresie przebiegu lub parametrów, a wyznaczające ramy dla realizacji zagospodarowania (zwłaszcza układ dróg);
- ✓ istotnym problemem w rozpatrywaniu wpływu na środowisko zadań realizujących cele związane z rozwojem gminy, jest uwzględnienie równowagi pomiędzy akceptowalnymi kosztami środowiskowymi a oczekiwaniami społeczeństwa w zakresie stwarzania warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poprawy jakości życia mieszkańców,
- ✓ niektóre uwarunkowania stanu środowiska uzależnione są od działań podejmowanych poza granicami gminy przez inne podmioty (samorząd gminy ma tu bardzo ograniczoną możliwość wpływu lub w ogóle jest jej pozbawiony),
- ✓ znaczna część ustaleń Studium stanowi de facto adaptację istniejącego zainwestowania, tylko niektóre ustalenia stwarzają możliwość powstania na terenie gminy nowej jakości w zagospodarowaniu, generującej nowe rodzaje, charakter i skalę oddziaływań na środowisko.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje wskazanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu, rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć

zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska. Zdaniem autora prognozy w opracowaniu o takim charakterze, jaki prezentuje Studium, zagadnienie wariantowania rozwoju jest rozpatrywane w czasie prac koncepcyjnych, w każdej z dziedzin wybiera się rozwiązania najkorzystniejsze z punktu widzenia uwarunkowań i potrzeb rozwoju, a efekt finalny przedstawia wyłącznie wariant optymalny. W projekcie studium, w zakresie większości rozwiązań wariantowanych, wybrano rozwiązania jednoznacznie korzystne dla środowiska. W świetle tych rozważań można jedynie brać pod uwagę modyfikację szczegółowych rozwiązań. Przede wszystkim jednak należy konsekwentnie realizować ustalenia jakie w ostatecznej formie zostaną przyjęte.

W przypadku Studium trudno zdefiniować trudności w jego przygotowaniu, które mogłyby wynikać z niedostatków techniki lub braków współczesnej wiedzy. Eksploatacja wszelkich inwestycji zarówno nowych jak i przebudowywanych jest ściśle związana z wdrażaniem nowoczesnych, z punktu widzenia współczesnej wiedzy oraz bezpiecznych dla środowiska i zdrowia ludzi rozwiązań technologicznych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

W związku z wejściem w życie z dniem 15 listopada 2008r. przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. c prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Obligatoryjny monitoring aktualności studium wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 32 stwierdza iż „W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego”. Powyższa ustawa precyzuje także, że ocena taka powinna się odbywać co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Ustawa nie precyzuje zakresu monitoringu, a trzeba określić, że potencjalnie jest on bardzo szeroki i obejmuje nie tylko zagadnienia związane stricte z zagospodarowaniem przestrzennym, ale także szereg zjawisk, struktur i procesów bezpośrednio warunkujących możliwości rozwoju gminy. Szczegółowy zakres możliwego monitoringu oraz częstotliwość jego dokonywania, ściśle zależne są od specyfiki danego zagadnienia.

Źródłami danych na potrzeby monitoringu są:

- Urząd Gminy oraz instytucje podległe samorządowi gminy,
- Urząd Statystyczny,

- gestorzy sieci – w zakresie infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej zlokalizowanej na terenie gminy,
- Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska.

Monitoring związany z realizacją studium oraz jego wpływem na środowisko powinny prowadzić odpowiednie służby gminne. Stały monitoring powinien być prowadzony z częstotliwością raz w roku. Należy również prowadzić bieżące analizy, które umożliwią wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do studium będącego przedmiotem niniejszej analizy.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzonego studium i przedmiot regulacji planistycznych w nim zamieszczonych, niewielkie oddziaływanie projektowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska oraz działania zapisane w ustaleniach, dotyczące w szczególności:

- zapewnienia ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zgodnie z ustaleniami planu w zakresie zasad, warunków, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów dla poszczególnych wydzielonych kategorii terenów,
- ochrony lokalnych wartości krajobrazowych zgodnie z zasadami kształtowania formy architektonicznej obiektów stosownie do określonego przeznaczenia terenu,
- ochrony, kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym między innymi zachowanie powierzchni niezabudowanej zgodnie z ustaleniami dla wydzielonych terenów jako powierzchni biologicznie czynnej;

proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń studium, a później „monitoringiem” określonym w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, **następujące wskaźniki:**

- zmiany powierzchni terenów użytkowanych rolniczo (w ha/rok),
- liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
- wydatki inwestycyjne gminy (w % do wydatków ogółem),
- inwestycje zewnętrzne (liczba),
- przyrost długości dróg gminnych i wewnętrznych (w km/rok),
- przyrost długości sieci kanalizacyjnej (w km/rok),
- odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%),
- przyrost długości sieci wodociągowej (w km/rok),
- odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%),
- przyrost powierzchni biologicznie czynnych (w ha/rok),
- pozwolenia na budowę (liczba wydanych pozwoleń na budowę z podziałem na funkcje podstawowe w ciągu roku),
- zasoby mieszkaniowe (m² na jedną osobę),
- powierzchnia terenów objętych planami (% udział w stosunku do ogólnej powierzchni miasta),
- obiekty ochrony przyrody (liczba, powierzchnia w ha),

- powierzchnia zalesień (w ha i % udział w stosunku do ogólnej powierzchni gminy),
- obiekty energetyki odnawialnej z podziałem na rodzaj energii (w szt.),
- tereny powierzchniowej eksploatacji – wydane koncesje (odpowiednio ha oraz liczba)

Monitoring, obejmujący w/w propozycje wskaźników powinien być przeprowadzany poprzez coroczne sporządzenie raportu przedstawiającego zestawienie danych i informacji o aktualnym stanie gminy, stanie realizacji zamierzonych celów rozwoju, stanie zagospodarowania przestrzennego oraz zmianach, które zaszły w tych aspektach w okresie od poprzedniego raportu. Szersza analiza skutków realizacji postanowień zmiany studium, obejmująca badanie trafności, efektywności oraz użyteczności podejmowanych działań, a także zawierająca opinię mieszkańców gminy powinna być wykonywana co 5 lat.

10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Nie stwierdzono transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji niniejszego Studium, które wymagałoby uruchomienia procedury, o której mowa w art. 104 oraz art. 113-117 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Stwierdzono, że zaproponowane w studium rozwiązania zapobiegające i ograniczające oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nowego sposobu zagospodarowania oraz lokalny charakter zmian w strukturze przestrzennej gminy będą ograniczały możliwość występowania niekorzystnych zjawisk o charakterze konfliktów związanych z zagospodarowaniem jedynie do obszaru gminy, ewentualnie gmin sąsiednich, a co za tym idzie przeprowadzenie procedury transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było celowe. Wskazuje na to samo położenie geograficzne gminy Osiećnicy.

11. PODSUMOWANIE

„Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy” sporządzona została po opracowaniu projektu studium i przeprowadzonej procedurze uzgodnień i opiniowania tego dokumentu.

Prognoza jest opracowaniem opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych do studium. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru gminy opracowane przez inne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w studium rozwiązania przestrzenne odnoszą się do uwarunkowań przyrodniczych terenu.

Studium samo w sobie nie rodzi zasadniczo żadnych skutków środowiskowych. Źródłem potencjalnych skutków środowiskowych (negatywnych i pozytywnych) będzie dopiero realizacja

poszczególnych działań, czy przedsięwzięć inwestycyjnych, przy czym tylko część z nich będzie nieuchronna.

Prognoza nie określa precyzyjnie skutków środowiskowych ze względu na brak „przywiązania” poszczególnych inwestycji do miejsc ich realizacji oraz określenia ich skali i sposobu realizacji, ale ma charakter ostrzegawczy. Wskazuje elementy środowisk, których jakość (stan) może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji studium.

Przyjęcie prognozy jako dokumentu ostrzegającego przed potencjalnymi zagrożeniami powoduje, że lista wskazanych w jej wyniku potencjalnych skutków środowiskowych w odniesieniu do poszczególnych obszarów może być znacznie szersza, niż rzeczywiste skutki środowiskowe, jakie wystąpią podczas realizacji studium.

Prognoza sporządzona do projektu studium, zgodnie z uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości oraz zgodnie z zapisami ustawowymi, poddana zostanie łącznie z projektem studium procesowi uzgadniania i opiniowania.

Należy stwierdzić, że w projekcie zmiany Studium przyjęto zasady ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju jako podstawę przy przeznaczeniu terenów na określone cele oraz dla określenia sposobu ich zagospodarowania i zabudowy. **W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszelkich ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecinicy oraz przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska.**

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin przewidzianego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Organ administracji opracowujący projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianę sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zadaniem jest ocena środowiskowych skutków realizacji przewidzianych zamierzeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzona została dla obszaru gminy Osiećnicy w granicach administracyjnych. Została wykonana zgodnie z obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej przepisami prawnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów środowiskowych, jakie może spowodować realizacja projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy była analiza treści tego dokumentu. Przeprowadzono analizę treści zawartych w przyjętych kierunkach zagospodarowania w poszczególnych pięciu strefach polityki przestrzennej w odniesieniu do stanu środowiska na tych obszarach. Przedmiotem oceny było oddziaływanie opisanych w projekcie studium ustaleń na rzeźbę terenu i krajobraz, powietrze atmosferyczne, środowisko wodne, klimat akustyczny, gleby i odpady, roślinność i zwierzęta i zdrowie ludzi.

Ustalone w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy kierunki rozwoju spowodują poprawę stanu środowiska we wszystkich jego komponentach.

Opracowanie to stanowi próbę oceny zmian i przekształceń środowiska przyrodniczego jakie zostaną wprowadzone po realizacji ustaleń studium. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja studium wprowadzi w środowisku przyrodniczym szereg zmian, zarówno korzystnych jak i niekorzystnych. Do tych pierwszych można zaliczyć zwiększenie się powierzchni zieleni. Będzie się to wiązać z obowiązkiem wprowadzania na obszarze działek budowlanych oraz terenach ogólnodostępnych zadrzewień oraz innych roślin o charakterze ozdobnym. Do zmian pozytywnych należy zaliczyć docelową poprawę czystości powietrza w gminie (korzystanie z ekologicznych rozwiązań grzewczych) oraz ograniczenie poziomu hałasu. Na pewno zmianą pozytywną będzie poprawa estetyki i walorów krajobrazowych gminy. Pojawi się nowa zabudowa (mieszkaniowa i rekreacyjna) o ciekawej architekturze, wkomponowana w krajobraz. Nowe rozwiązania komunikacyjne, poprawią nie tylko warunki jazdy i jej bezpieczeństwo ale przede wszystkim ograniczą emisję szkodliwych spalin.

Największe zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje realizacja przedsięwzięć związanych z realizacją ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska przyrodniczego. Zapisane w projekcie studium kierunki rozwoju obejmujące likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwój sieci kanalizacyjnej umożliwiający odprowadzanie ścieków sanitarnych do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, czy też budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, będą miały znakomity wpływ na poprawę stanu środowiska. Realizowane przedsięwzięcia będą miały ewidentnie proekologiczny charakter. Tym niemniej

podczas realizacji niektórych z nich wystąpią pewne (najczęściej na niewielką skalę i chwilowe) negatywne oddziaływania, typowe przy prowadzeniu inwestycji liniowych (np. kolektory kanalizacyjne i wodociągowe) zmiany i przekształcenia niektórych komponentów środowiska

Podobnie przyjęcie, jako celu sukcesywną likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego (spalanie węgla, drewna, wszelkich dających się spalić w odpadów) na paliwa ekologiczne przełoży się w sposób bezpośredni na poprawę stanu jakości atmosfery w gminie Osiećnicy.

Mniej bezpośrednio sprzyjające dla środowiska będą zmiany spowodowane działaniami wynikającymi z realizacji kierunków rozwoju komunikacji - projekty związane z budową i przebudową dróg. Działania związane z przebudową spowodują zajęcie pod drogi pasów terenu przylegających do istniejącej już infrastruktury drogowej i będących już pod wpływem antropopresji związanej głównie z emisją hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych. Skutkiem przebudowy dróg będzie przede wszystkim poprawa warunków akustycznych i aerosanitarnych terenów przyległych, a więc i poprawa warunków życia mieszkańców. Zmniejszy się też negatywne oddziaływanie na środowisko wodne (budowa systemów ujmujących wody opadowe z powierzchni komunikacyjnych). Poprawi się też bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Zapisane w projekcie studium kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej spowodują zmiany wpływające na glebę szatę roślinną oraz krajobraz. Grunty rolne w wyniku zmian sposobu użytkowania zostaną trwale wyłączone z produkcji rolnej. Wprowadzenie na terenach rolniczych zabudowy w zasadniczy sposób wpłynie na zmianę szaty roślinnej terenu. W miejscu niezagospodarowanym pojawi się nowe, trwałe pokrycie terenu roślinnością stanowiącą element ozdobny, wzbogacający estetykę krajobrazu oraz element izolacyjny, chroniący sąsiednie tereny od wzajemnego oddziaływania. Struktura krajobrazu terenów dotychczas użytkowanych rolniczo ulegnie zmianie – planowane jest wprowadzenie estetycznej zabudowy, wszelkich urządzeń uzupełniających, urządzenie terenów zieleni, więc wartości krajobrazowe tych obszarów powinny ulec znacznemu podwyższeniu.

W ogólnym bilansie można jednak uznać, że realizacja ustaleń studium nie wprowadzi zdecydowanie negatywnych zmian w zasobach środowiska przyrodniczego gminy Osiećnicy. Można stwierdzić iż wiele tych zmian będzie z nawiązką zrekomensowanych.

Przyjęte w projekcie studium rozwiązania, służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów oraz zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia struktur przyrodniczych.

13. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Do sporządzenia niniejszej prognozy posłużyły dostępne prace dokumentacyjne, studialne i opracowania kartograficzne dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego lub jego poszczególnych komponentów, a także problematyki zoologicznej. Wykorzystano także wyniki i materiały własne, zebrane podczas rekonesansu terenowego. Wśród opracowań, w szczególności wymienić należy:

- Uchwała Nr XVI/154/2016 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećnicy,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Osiećnicy, listopad 2017 r.
- Program ochrony środowiska gminy Osiećnicy na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiećnicy, przyjęte Uchwałą Nr XXVIII/131/97 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 06 sierpnia 1997 roku; oraz materiały wejściowe sporządzone do ww studium;
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Osiećnicy, wykonawca EKOD, 2016,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Kujawsko - Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, czerwiec 2003 (obecnie sporządzana zmiana planu);
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, Uwarunkowania wewnętrzne, zeszyt 7 - Środowisko przyrodnicze, Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego;
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plan modernizacji 2020+, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Uchwała Nr XLI/693/13 z dnia 21.10.2013 r.;
- Strategia obszaru rozwoju gospodarczego powiatu radziejowskiego na lata 2014-20120, Radziejów 2015 r.
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 r. - Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2016 r. oraz Raporty... z lat wcześniejszych;
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2010 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (<http://surowce-mineralne.pgi.gov.pl/index.htm>);
- Bank Danych Lokalnych (BDL) www.stat.gov.pl;
- Strategia rozwoju gminy Osiećnicy na lata 2003-2018
- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.,
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz 2004,
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018,
- Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016- 2022 z perspektywą na lata 2023- 2028,
- Obwieszczenie nr XIV/1/15 z 23 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023”; brak danych za 2016 r.,

- Program zwiększania lesistości i zadrzewień w latach 2001-2020, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Bydgoszcz 2001 r.,
- Marszelewski W., Burak Sz., Solarczyk A., Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Bydgoszcz 2000,
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie włocławskim, IUNG Puławy 1989r.,
- Kondracki J., Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 1980,
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, red. A. S. Kleczkowski, AGH Kraków 1990,
- Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd, zadanie nr 28 Państwowej Służby Hydrogeologicznej, Warszawa 2009 r.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2005 r. wraz z aktualizacjami.
- Poradnik dotyczący gospodarki ściekowej w kontekście wykonywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2010.
- Strona internetowa Urzędu Gminy Osiećciny <http://www.osieciny.pl/> /,
- Materiały i obserwacje własne z wizji lokalnej;
- Strona internetowa <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000>.
- Strona internetowa <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>
- Strona internetowa http://www.lasy.gov.pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/hodowla/regionalizacja-przyrodniczo-lesna-polski-2010-1/view
- Strona internetowa <http://www.imgw.pl/>
- Strona internetowa Ministerstwa Środowiska <http://www.mos.gov.pl/>
- Internetowy atlas województwa kujawsko-pomorskiego <http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/>
- Strategia Rozwoju Gminy Osiećciny na lata 2003-2018,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Osiećciny,
- Program ochrony środowiska Gminy Osiećciny na lata 2013-2016, z perspektywą na lata 2017-2020.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (ZAŁĄCZNIK)

Toruń, dnia 22.05.2018 r.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawa prawna:

Ustawa z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1936).

Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.),

w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku geografia, tj. kierunku związanego z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko)

Załącznik do Prognozy - Dokumentacja fotograficzna z wizji terenowej